

Møteinnkalling

Til: Instituttstyret

Kopi til: Instituttledelsen ved ILU

Om: Styremøte ved Institutt for lærerutdanning

Møtetid: Torsdag 21.9.2023
kl. 09.00-14.00

Møtested: Kalvskinnet E.C. Dahls gate 10 3. etasje
[Møterom 302 Valentine Smith](#)

Eksterne styremedlemmer:

Arve Thorshaug (styreleder), rektor, Nesheim skole, Levanger
Kristin Bratberg Røe, rektor, Blussuvoll skole, Trondheim

Styremedlem, studentrepresentanter:

Siver Ekman
Herman Nesse

Styremedlem, representanter fra fast vitenskapelig ansatte:

Mari Nygård
Unni Eikeseth
Per Esben Svelstad

Styremedlem, representant fra midlertidig vitenskapelig ansatte:

-

Styremedlem, representant fra teknisk-administrativt ansatte:

Sunniva Saksvik

Fra instituttledelse og -administrasjon:

Ingfrid Thowsen, Ola Harstad, Ruth Grüters, Øystein Wormdal, Charlotte Gaertner,
Dennis Gudim og Anita I. Brækken (protokollfører)

Meldt forfall:

Jørgen Klein, styremedlem fra fast vitenskapelig ansatte

Postadresse
Institutt for lærerutdanning,
NTNU
7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse
Sverres gate 12

Telefon
+47 73590400

Saksbehandler
Anita I. Brækken

anita.brakken@ntnu.no
Mobil 932 65 763

Godkjenning av **innkalling** og saker til eventuelt.

DISKUSJONSSAKER

- ILU 17/23 *Tidsramme kl. 09.00-09.50*
Styrets rolle og årshjul 2023–2024
Hensikt: Vi følger opp diskusjon om styrets rolle fra tidligere møter og presenterer et overordnet årshjul for saker til instituttstyret.
Vedlegg:
 - Saksnotat og årshjul
- ILU 18/23 *Tidsramme ILU 18/23 og 19/23 kl. 09.50-12.45*
Lunsj kl. 11.00-11.55
Virksomhetsrapportering 2. tertial og økonomi: status og tiltak
Hensikt: Saken gir styret en oppdatering på virksomhetsstyring og økonomi etter andre tertial 2023 og inviterer til diskusjon med bakgrunn i økonomistatus og tiltak.
Vedlegg:
 - Saksnotat med vedlegg
- ILU 19/23 **Strategisk utvikling av studieporteføljen**
Hensikt: Saken orienterer styret om pågående arbeid og inviterer til diskusjon og innspill.
Vedlegg:
 - Saksnotat med vedlegg
- ILU 20/23 *Tidsramme kl. 12.45-13.00*
Periodeplan 2024–2027 – plan og prosess
Hensikt: Saken gir styret en orientering om den interne prosessen og plan for arbeidet med periodeplan for 2024–2027.
Vedlegg:
 - Saksnotat

ORIENTERINGSSAKER

- ILU 21/23 *Tidsramme kl. 13.00-13.50*
Orientering om virksomheten
Hensikt: Instituttledelsen orienterer om aktuelle saker og nyheter.
 - Oppstart studier 2023 - studenter møtt
 - Revisjon av rammeplan fase 1 og fase 2
 - Praksisweb 2.0 – kontrakt med Bouvet

- NOKUT: evalueringsrapport PPU
- Rekruttering til lærerutdanningene: pågående prosess i regi av Nasjonalt forum for lærerutdanning (NFLP) om nasjonal rekrutteringsstrategi
- Forskningstermin
- Utlysning av strategiske forskningsmidler med innretning mot spissmiljøer («spissmidler»)
- OU-prosjektet i ILU-administrasjonen – status

VEDTAKSSAK

ILU 22/23

Tidsramme inkl. eventuelt er 10 min., kl. 13.50–14.00

Protokoll fra styrets møte 21. september

Forslag til vedtak:

- «Instituttstyret vedtar protokoll fra møtet 21. september 2023.»

Eventuelt

Vi tar forbehold om endringer i tidsplanen.

Instituttstyret ILU

Sak ILU 17/23 Styrets rolle og årshjul

Hensikt: Styresaken inviterer til en prat om styrets rolle og saken er samtidig vedlagt et oppdatert årshjul for studie- og forskningsåret 2023-24 for saker som styret skal behandle som en del av PBO-prosessen¹ i NTNU.

Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Innledning

Styret har i tidligere møter uttrykt ønske om at styrets rolle skal tas opp til diskusjon med jevne mellomrom, for å skape god forståelse og bevissthet rundt rollen som styremedlem. Det ble i sak 10/22 utarbeidet et mer omfattende [saksnotat](#) (samlefil, se side 107) til styremøtet den 21.4.2022, som omhandler styrets rolle. Det er på [instituttstyrets nettside](#) lagt ut et sammendrag om styrearbeid og styrets rolle som baserer seg på denne styresaken.

Sammendraget ser slik ut:

Instituttstyret er et kollektivt ledelsesorgan og skal ha et tydelig helhetsperspektiv slik at styret og styrearbeid i alle sammenhenger handler om å se hele virksomheten. Den viktigste og daglige medvirkningen ved ILU skjer dermed i enhetene og fagmiljøene ved instituttet. Formell medbestemmelse utøves i andre organer jf. Hovedavtalen og Tilpasningsavtalen ved NTNU. Styremedlemmene skal bidra med sin kompetanse og erfaring, både av faglig og administrativ karakter, slik at styret som kollegium utgjør et bredt spekter av impulser fra samfunns- og arbeidsliv. Dette skal være med på å ivareta samfunnets interesser og bidra til å styrke samspillet mellom institusjonen og interessegrupper som f.eks. praksisfeltet. Ingen av styremedlemmene representerer bestemte interesser eller grupper og alle styremedlemmene har det samme ansvaret for å utvikle institusjonen. For å lykkes med dette er det viktig at styremedlemmene har god forståelse av styrets rolle, samt formålet og rammene for virksomheten (jf. KDs veileder).

Styreansvaret er individuelt. Mens styrets oppgave er kollektiv, er det rettslige ansvaret individuelt. Verken styreleder eller medlemmene er representanter for interessegrupper, jamfør KDs veileder. Styret har beslutningsansvar, jamfør NTNUs styringsreglement. Styret kan ikke gjennomføre egne beslutninger. Myndigheten skal utøves gjennom enhetens leder. Flere vil mene at det finnes gråsoner her, men hovedregelen er klar ved

¹ PBO = plan, budsjett og oppfølging

Postadresse

7491 Trondheim
Norway

Org.nr. 974 767 880

postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu

Besøksadresse

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

Anita I. Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

at instituttleder har ansvaret for den daglige driften iht. styringsreglementet og styret skal beslutte i saker som er av stor betydning for virksomheten. Formålet med disse formuleringene er å stadfeste at det ikke er rom for «særinteresser» i form av forhold eller hensikter som ikke handler om virksomhetens beste etter en samlet, overordnet vurdering. Styrets medlemmer skal være frie og uavhengige og uten personlige bindinger. Representanter som er valgt av velgergrupper i virksomheten («ansattrepresentanter»), representerer ikke de ansatte, men virksomheten.

(Utdrag fra NTNUs styringsreglement, KDs veileder for arbeidet til styrene for universiteter og høyskoler, og sak ILU 10/22.)

Vi inviterer styret til å starte høstsemesteret med en oppfrisking og en diskusjon om styrearbeid. Vi ønsker at diskusjonen skal ta et helhetsperspektiv dvs. den må også inkludere tidligere diskusjoner fra styremøter i inneværende styreperiode.

Instituttstyret som ledelsesorgan

I sak ILU 10/22 drøftet styret instituttstyrets rolle i lys av NTNUs styringsreglement og generell teori om styrearbeid. Styret har også i andre møter tatt opp forventningene til styret som et representativt team, og hvordan vi sammen kan sikre at styrets kompetanse og perspektiver bidrar til å sette kurs for virksomheten – innenfor rammene som er gitt fra overordnet nivå.

Fra styringsreglementet vet vi at instituttene selv velger styringsorgan². I NTNU er det mest utbredt med utvidet ledergruppe på instituttnivå³, mens ved SU-fakultetet er det instituttstyre ved 6 av de sju instituttene. Den prinsipielle forskjellen mellom styre og råd er at et styre er enhetens øverste formelle ledelsesorgan med (begrenset) vedtaksmyndighet, mens et instituttråd er rådgivende for instituttleder, som på grunnlag av rådene fatter sin beslutning (iht. styrings- og delegasjonsreglementet⁴). Et instituttråd vil dermed ikke ha samme formelle posisjon og tyngde som et styre. Mens et styre er et kollegialt *forpliktende* ledelsesorgan, gir rådet kun råd som verken forplikter rådets medlemmer eller instituttets leder. På den ene siden kan vi argumentere for at i noen saker kan det være fint for en instituttleder å ha instituttstyrets vurderinger og innspill i ryggen, i saker av strategisk eller prinsipiell betydning for instituttet. For et institutt på ILUs størrelse kan det argumenteres for at et formelt styre gir

² Valg av styringsorgan gjøres før ny styringsperiode og gjelder for hele fireårsperioden

³ Undersøkelse i 2016 (korrigert for én senere endring på SU) viste 33 utvidet ledergruppe, 16 styre, 2 råd

⁴ Lenker til NTNUs reglement følger bak i saksnotatet

større åpenhet og transparens rundt viktige saker, nettopp fordi det foreligger formelle krav og forventninger til styrets rolle, ansvar og arbeidsform med blant annet forberedende sakspapirer. På den annen side argumenteres det med det prinsipielt problematiske ved å ha styrer på flere nivå ved en institusjon som bygger på linjeprinsippet, dvs. der rektor står ansvarlig overfor styret, dekaner ansvarlig overfor rektor og instituttleder ansvarlig overfor dekan. Dette siste indikerer at et styre på nivå 3 vil ha et smalt handlingsrom⁵. Fra et instituttperspektiv kan det argumenteres for at det nettopp er institutt med vår størrelse og bredde som burde ha et styre, som gjennom styrets samlede kompetanse kan bidra til at instituttet gjør gode strategiske valg og prioriteringer.

Instituttstyrets arbeidsform og sammensetning

Notatet har så langt drøftet hvilken posisjon og rolle et styre kan ha. Energien i styrearbeidet er representasjon fra mange ulike områder, både eksternt og internt, – fra studenter, samarbeidspartnere og ansatte. Ansatte ved ILU har i flere sammenhenger pekt på det som oppleves som mangel på medbestemmelse og medvirkning, i et stort institutt på nivå 3 i NTNU. Når det er sagt, saksnotatet fra 2022 belyser at den formelle partssammensatte medbestemmelsen etter Hovedavtalen og Tilpasningsavtalen finnes på nivå 1 og 2, og at den viktigste og daglige medvirkningen ved ILU er den som skjer i enhetene og fagmiljøene ved instituttet.

Så hvordan samhandler vi som styre best mulig, hvordan sikrer vi at vårt styre har representasjon fra alle de ulike velgergruppene, og hvordan bruker vi ressursene på best mulig måte? Det er ved flere anledninger nevnt at gode sakspapirer er viktig, slik at styrets medlemmer kan sette seg inn i sakens kompleksitet og være godt forberedt før styret møtes og skal diskutere – og anbefale eller vedta. Styret er kjent med at de tilgjengelige ressursene er begrenset, og dermed må diskusjonen ta høyde for at her skal det ideelle møte det praktiske. Hva er viktigst når vi skal prioritere? Skal vi f.eks. endre forretningsorden fra protokoll til referat (og hva oppnår vi ved det)? Eller burde vi legge mer vekt på godt belyste

⁵ S-sak 82/16

sakspapirer i forkant, i og med at styremøtene er åpne møter og at alle som ønsker det kan være til stede og høre på diskusjonen i saker av særskilt interesse?⁶

En gjentakende utfordring har vært å sikre representasjon fra velgergruppen midlertidig vitenskapelig ansatte (MVA), til instituttstyret. Også her skal det ideelle møte det praktisk mulige. ILU er en del av et stort universitet. Noen ganger kan størrelse og manglende oversikt bli et hinder, og ILU er i tillegg et fragmentert institutt i forståelsen «fysisk avstand». Ansatte er plassert rundt om på et geografisk stort område, og velgergruppen MVA kjenner ikke hverandre. De har få eller ingen felles treffpunkt. Samtidig tillater ikke valgreglementet at ILU får tilgang til lister over hvem som inngår i velgergruppen (dvs. i manntallet). Det gjør det vanskelig for instituttleder å henvende seg direkte til de dette gjelder. Valgreglementet har særskilte bestemmelser om hvilke tidspunkt manntallet hentes ut. Dette skjer to ganger i året, 20. februar og 20. september. ILUs erfaring er at når vi gjennomfører valg før sommeren, så ekskluderes nye midlertidig ansatte som starter tidlig på høsten. Ansatte med stemmerett er valgberne for sine respektive grupper dersom de har et ansettelsesforhold som dekker den aktuelle valgperioden. Uten at vi har studert dette nærmere, er det nærliggende å tenke at vi burde hatt med alle som starter i høstsemesteret før vi gjennomfører valg for velgergruppen MVA, fordi start- og sluttdato for den midlertidige ansettelsen betyr noe for den enkeltes valgbarhet⁷. Er det mulig å se for seg en forenkling i reglementet? Kunne det være aktuelt (som pilot) å slå sammen velgergruppene fast og vitenskapelig ansatte, og samtidig utvide til 4 styremedlemmer fra disse velgergruppene (i stedet for dagens 3+1)? En forenkling kunne innebære at suppleringsvalg gjennomføres annet hvert år, og ikke hvert år.

Årshjul for styrearbeidet

Denne styresaken er inkludert et oppdatert årshjul for studie- og forskningsåret 2023-24. Årshjulet er basert på NTNUs styringshjul og henger sammen med tildelingsbrev og rammer for vår aktivitet ved Institutt for lærerutdanning. I en stor organisasjon utvikles mye som omfatter virksomhetsstyringen parallelt, slik at årshjulet vil kunne endres i tråd med NTNU-interne og -eksterne endringer.

⁶ Ref. til forrige styreperiode og [vedtakssak ILU 9/21](#), [protokoll fra møtet 8.4.21](#)

⁷ Reglene om valgbarhet sees i sammenheng med bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven om plikt til å ta imot og utføre verv (Uhl.2005 § 9-5). Valgperioden er fra 1. august til 31. juli.

Vedlegg og lenker:

- Årshjul for møter høsten 2023 og våren 2024
- [NTNUs styringsreglement](#)
- [Rammer for arbeidet til styrene for universiteter og høyskoler](#) (KD)

ILUs styre: Årshjul for møter høsten 2023 og våren 2024

En oversikt over kjente saker

ILU styremøte 14. desember 2023:

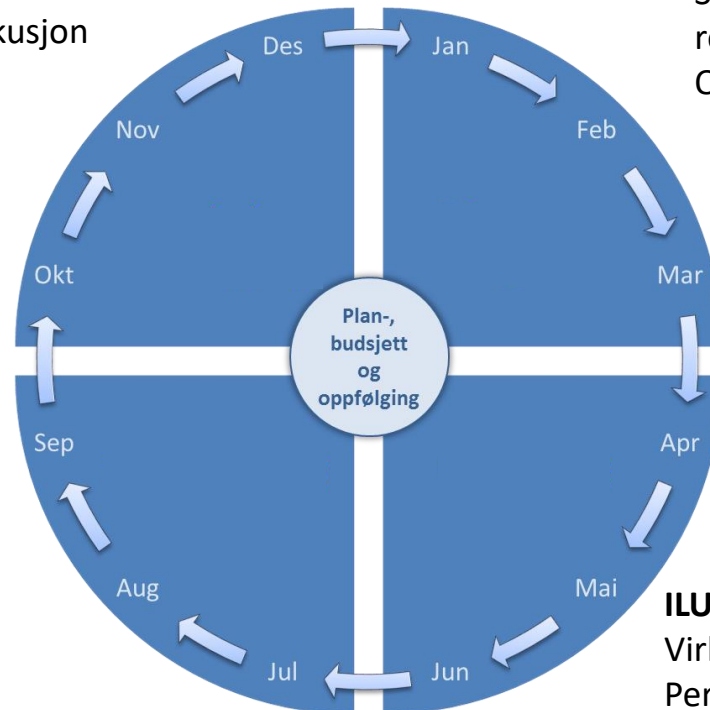
Periodeplan 2023–2027 – vedtak
Kvalitetsmelding for utdanning 2022/23 og langsiktig porteføljeutvikling
Strategisk personalplan – status
Budsjett 2024 – orientering og diskusjon

ILU styremøte 23. november 2023:

Budsjett for 2024 – diskusjon
Status gjennomføring av årsplan 2023
Periodeplan 2024–2027 – status for arbeidet
Forskning – satsninger og prioriteringer ved ILU
Strategisk personalplan og LTB – status

ILU styremøte 21. september 2023:

Oppstart – styrets rolle og årshjul
Periodeplan 2024-2027 – plan og prosess
Virksomhetsrapportering 2. tertial 2023 og status/tiltak økonomi
Strategisk utvikling av studieporteføljen

ILU styremøte 8. februar 2024:

Årsrapportering for 2023
Strategisk personalplan – status og plan/prosess for revidering
Orientering om regnskapet for 2023

ILU styremøte 18. april 2024:

Strategisk personalplan – vedtak eventuelle endringer
Forskningsaktivitet og -kvalitet ved ILU
Studieporteføljeutvikling – opprettelser og nedleggelse av studieprogram fra 2025

ILU styremøte og -seminar 6. juni 2024:

Virksomhetsrapportering 1. tertial 2024 og LTB
Periodeplan 2024–2027 – midtveisevaluering 2024 og status i gjennomføringen
Midtveisevaluering av styrets arbeid

Instituttstyret ILU

Sak ILU 18/23 Virksomhetsrapportering 2. tertial 2023 og økonomisk status og tiltak

Hensikt: Saken gir styret en oppdatering på virksomhetsstyring og økonomi etter andre tertial i 2023. Virksomhetsrapporteringen i NTNU er en tertialvis rapportering som denne gang omfatter strategi, økonomi og utviklingsbaner. Sistnevnte er forberedelse til arbeid med langtidsbudsjettet og inngår ikke i denne styresaken. Endringer i NTNU-interne og -eksterne rammebetingelser gjør det tidsriktig å kombinere rapporteringen til styret med en diskusjon om økonomisk status, tiltak og utsikter. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Innledning

Sak om virksomhetsrapportering 2. tertial følger av en bestilling fra fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU). ILUs virksomhetsrapportering ettersendes fordi dokumentet ikke er ferdig. Bestillingen fra SU er denne gang tredelt. Del 1 strategirapportering og del 2 økonomirapportering, har begge frist 18. september. Del 3 utviklingsbaner VFM¹ runde 2 handler om oppdatering av ILUs utviklingsbaner (for resultatindikatorer) og henger sammen med studenters og instituttets studiepoeng- og kandidatproduksjon. Del 3 bidrar til oppdaterte NTNU-interne bevilgningstall som grunnlag for arbeidet med langtidsbudsjett 2024-2027 runde 2. Denne delen har en senere frist og omtales ikke nærmere i saksdokumentet.

Sak om økonomisk status og tiltak skal gi styret en oppdatering på den økonomiske situasjonen, hvilke kortsiktige tiltak Institutt for lærerutdanning har innført og hvilke planer vi har for å arbeide med langsiktige tiltak. Når styret diskuterer saken, er det hensiktsmessig å se flere ting i sammenheng. Den økonomiske situasjonen er en vesentlig del av virksomhetsstyringen og henger sammen med instituttets strategiske personalplanlegging og arbeidet med periodeplan for 2024-2027.

¹ Viderefordelingsmodell (fordelingen av den økonomiske bevilgningen fra KD internt i SU)

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	Anita I. Brækken anita.brakken@ntnu.no Tlf: 73559396

Virksomhetsrapportering 2. tertial 2023

I virksomhetsrapporteringen som ettersendes vil styret se at strategidelen er forkortet. Fakultetet ber instituttene om å beskrive eventuelle betydelige avvik fra plan og dersom vi opplever at rammebetingelser for å nå instituttets mål er vesentlig endret.

I økonomidelen av rapporteringen skal vi

- forklare årsaker for vesentlige endringer i prognosen og redegjøre for mottiltak ved eventuell prognoseforverring siden 1. tertial
- vurdere risiko og redegjøre for de største risikomomentene i prognosen, og konsekvenser og virkning dette kan få for årsresultat og langtidsbudsjettet
- rapportere på status for sparetiltak og potensielle innsparinger, inkludert vurdering av risikoer.
- Basert på regnskapstall
 - gjøre rede for eventuelle budsjettavvik (lønn, drift, reise og netto overføringer på BOA² og EVU³) og hvordan det forventes å påvirke resultat og avsetningsnivå
 - gjøre rede for status for eventuelle investeringer.

ILUs vurdering er at bestillingen på virksomhetsrapporteringen denne gangen er svært detaljert, særlig når det gjelder prognose og risikovurdering. Instituttet har ved flere anledninger påpekt at vi mener de verktøyene vi har til disposisjon for å kunne foreta gode analyser og svare ut spørsmål, enten mangler eller er for usikre⁴/ustabile. En ringvirkning av innføringen av nytt økonomi- og regnskapssystem ved NTNU (BOTT ØL) er i tillegg kraftige etterslep. I sum gir dette usikre regnskapstall og avvik som vi ikke kan forklare. Når vi samtidig legger til at ILU har vært uten fast prosjektøkonom i lengre tid, så skaper det en viss frustrasjon fra instituttets side at det forventes detaljert rapportering på områder vi mangler kvalitetssikret datagrunnlag.

Det som omtales i ILUs svar på bestillingen på virksomhetsrapportering for 2. tertial, henger sammen med siste del av styresaken, om økonomistatus. I den siste delen løfter vi blikket samtidig som vi orienterer om aktuelle sparetiltak ved Institutt for lærerutdanning.

² Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (dvs. eksterne inntekter)

³ Etter- og videreutdanning

⁴ Med «usikre» mener vi at de gir usikker styringsinformasjon

Økonomisk status og tiltak

Vi lar innledningen til høstens første fakultetsstyresak om økonomi⁵ ta oss inn i siste del av denne styresaken:

Etter en lang periode med sammenhengende vekst i bevilgningene til universitets- og høgskolesektoren, er vi nå i en situasjon hvor store endringer i samfunnet blant annet har ført til økte kostnader til helse og forsvar og til en inflasjon som utfordrer budsjetttrammene og lønns- og priskompensasjonsordningene. Dette gjør at UH-sektoren ikke kan forvente at pris- og lønnsveksten blir kompensert i bevilgningen. [...] Statsbudsjettet for 2024 vil inneholde forslag til ny finansieringsmodell for sektoren.

Denne innledningen stadfester at det skjer omfattende endringer i nasjonale og lokale rammebetingelser for UH-sektoren. Det siste året er det gjentatte ganger pekt på forventet stagnasjon i bevilgningene til sektoren og til NTNU, samtidig som forventningene til NTNU øker og NTNUs egne ambisjoner er høye. Så kan vi også spekulere i om, og i så fall *hvilke* konsekvenser regjeringens satsing på fleksible og desentraliserte utdanningstilbud kan komme til å gi for NTNU. Det snakkes om endringer i dimensjonering og omfordeling av studieplasser, noe som kan få konsekvenser for inntektssiden til SU. Vi referer igjen til fakultetsstyrepapirene:

Vi går inn i en tid med mer konkurranse om både studenter og eksterne forskningsmidler. Vi må forberede oss på mindre barnekull, økt styring av fordeling av studieplasser og mer bevisst satsning på å rekruttere studentene i hele sektoren fremover. For SU-fakultetets del vil de synkende søkertallene til lærerutdanningene medføre at det parallelt med å arbeide nasjonalt og lokalt med rekruttering blir viktig å få en større del av de som vil bli lærere til å foretrekke Trondheim.

Når de økonomiske rammebetingelsene settes under press, må den strategiske diskusjonen ta inn hvilke muligheter vi har. Universiteter og høgskoler har gode muligheter for å skaffe eksterne inntekter, og framover vil det være disse inntektene som gir oss handlingsrom. ILU har i tidligere styrepapirer og orienteringer gjort rede for nasjonale planer og meldinger som viser potensielle mulighetsrom. De tematiske satsningsområdene ved NTNU (TSO) er

⁵ Sak SUS 26/23 i møte 7.9.2023

strategiske virkemidler hvor særlig *NTNU Fellesskap* åpner muligheter for instituttets kjernevirksomhet. Vi går ikke nærmere inn på de ulike ordningene her, men nevner kort at når bevilgningen går ned vil god uttelling på søknader på det eksternfinansierte området kunne gi instituttet handlingsrom i årene som kommer.

Fakultetet forventer at instituttene tilpasser seg de varslede endringene, og at instituttene har oversikt over økonomien og handlingsrommet. Vi forventes å se mulighetene og prioritere hardt i tiden vi har foran oss. Langtidsbudsjettet for perioden skal ha et bærekraftig nivå og vise balanse i økonomien og realisme på både inntekt- og kostnadssiden. Det store bildet for ILU viser at vi allerede fra tidlig i langtidsperioden vil ha lønnskostnader som er høyere enn bevilgningene vi får over statsbudsjettet. Det vil med andre ord ikke være mulig å gjennomføre ønsket aktivitet dersom vi fortsetter å løse alle oppgavene på samme måte som i dag.

God ledelse er en viktig faktor for at vi lykkes i årene som kommer. Institutt for lærerutdanning forventer at vi går inn i en periode der vi må prioritere, og det betyr at vi må gjøre valg. Vi må være forberedt på at det mest sannsynlig ikke vil være mulig å igangsette alle aktivitetene som vi kunne ønske. God ledelse ved ILU må baseres på våre og NTNUs verdier og strategi, og samtidig innenfor de rammene som ILU er gitt fra overordnet nivå. Et relevant spørsmål for styret å diskutere er hva ledere og ansatte, og ILU som kunnskapsorganisasjon, i fellesskap kan gjøre for å ivareta ansatte, aktiviteter og forpliktelser i en økonomisk trangere tid.

Sparetiltak kort sikt

Instituttstyret vedtok i sak 7/23 å midlertidig stoppe 5 stillinger i prosess i 2023 og 7 stillinger i 2024⁶. ILU har fra januar i år strammet inn på rutinene for bevertning og vi har oppfordret til at våre forskere når det er mulig samkjører flere reiser⁷ for å redusere klimaavtrykket og redusere reisekostnader. Vi har startet en gjennomgang av kostnadene i forbindelse med gjennomføringen av studentpraksis. Dette gjelder reise- og boutgifter for studentene. Instituttet har hvert år store volum studenter som skal ut i praksis. Det er en utfordring fordi det er knapphet på ungdomsskolepraksisplasser i Trondheimsområdet og vurderingen er at vi sender mange, særlig MGLU-studenter, ut i distriktene eller langt av gårde. Instituttets

⁶ I sak om strategisk personalplan 2024

⁷ Dette gjelder *nødvendige* reiser

vurdering er at dagens system ikke er økonomisk bærekraftig og vi må iverksette både kort- og langsiktige tiltak for å redusere denne type kostnader.

SU-fakultetet fikk midt i mars beskjed om å spare 28 mill. kroner resten av kalenderåret 2023. Vi visste ikke i mars hvordan innsparingen ville bli fordelt på instituttene. Det kom signaler om dette rett før sommeren, og vi fikk vite at fakultetet tar en stor del av innsparingene og resten fordeles på instituttene. På bakgrunn av dette sendte instituttleder ut en melding til alle ansatte om konkrete sparetiltak med umiddelbar virkning fra 4. september (dokumentet er vedlagt). Saken ble først diskutert i ILUs ledermøte i august, hvor rammen var tiltak som kan gi oss en ytterligere økonomisk innsparing på rundt 1,5 mill. kroner i løpet av årets 4 siste måneder. Det ble samtidig varslet om at vi starter arbeidet med å se på langsiktige sparetiltak senere i høst.

Total effekt av innsparinger som ILU bidrar til i SUs budsjett for 2023 estimerer vi p.t. til 6 mill. kroner for hele kalenderåret. Av dette er 4,5 mill. kroner kroneverdien av å stoppe 5 stillinger i prosess i 2023 og andre naturlige justeringer i bemanningsprognoser (avganger, utsatt oppstart m.v.). Institutt for lærerutdanning ønsker å være i forkant og selv ta regien for innsparinger som vi blir pålagt. I et dialogmøte mellom dekan og instituttleder hvor sparetiltakene var tema⁸, fikk ILU gode tilbakemeldinger både på at vi tar tak i situasjonen og på de områdene som vi nå utreder innsparinger på.

Sparetiltak fra studieåret 2024/2025 og lang sikt

Institutt for lærerutdanning har igangsatt prosesser som skal se på studie- og emneporteføljen og hvilke muligheter vi har for tiltak i lys av den aktuelle økonomiske situasjonen og fallende tildelinger⁹. Vi har også igangsatt et arbeid med revidering av ressursbudsjettet.

Ressursbudsjettet sammenstiller omfanget på undervisningsoppgaver m.m. mellom fagseksjonene (setter normer som igjen gir bl.a. forpliktelse- og kapasitetsoversikter til SPP¹⁰), det fordeler fagseksjonsovergipende oppgaver, og det skal gi mest mulig rettferdig arbeidsbelastning for sammenlignbare oppgaver. Arbeidet som gjøres ved instituttet nå er todelt. Med bevissthet om at ILU trenger å få et enda bedre fungerende system som er transparent og viser konsistens og helhet i ressursbruk, gjøres det først et arbeid med å

⁸ Dialogmøte 22.8.2023

⁹ Inngår i sak ILU 19/23 om strategisk utvikling av studieporteføljen

¹⁰ Strategisk personalplan

forbedre verktøyet som ligger til grunn. Målet for det er å gi ILUs fagseksjoner tidligere oppdaterte og forutsigbare rammer for oppgaver relatert til undervisning og veiledning, forskning og utvikling. Gevinster vil forutsette mer automatisering dvs. en noe større grad av standardisering enn instituttet har i dag. Arbeidet med den andre delen krever en gjennomgang av dagens normer. Det er et større arbeid som krever involvering av fagmiljøene, og forventes å ta noe tid.

I forbindelse med arbeidet med langtidsbudsjettet som starter rett etter at tertialrapporteringen er levert, vil instituttet starte arbeidet med en samla langsiktig plan for sparetiltak. Det langsiktige arbeidet følges tett av fakultetet og det er berammet nytt dialogmøte i oktober.

Vedlegg:

- Notat om sparetiltak ILU – kort sikt
- Svar fra ILU – virksomhetsrapportering 2. tertial 2023 (*ettersendt 19.9.23*)

Notat

Til: Fagseksjonsledere, senterledere, kontorsjef

Kopi til:

Fra: Instituttleder

Signatur:

Sparetiltak ILU – kort sikt

Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) og NTNU befinner seg i en økonomisk virkelighet som krever at det iverksettes innsparinger. SU samlet må spare 28 millioner kroner resten av kalenderåret 2023, og alle instituttene ved SU berøres. Fakultetet tar selv en stor del av innsparingene, og resten fordeles på instituttene.

ILU må spare mellom 1,5-1,7 millioner resten av året, og vi innfører derfor sparetiltak med umiddelbar virkning **fra 4. september 2023**. Tiltakene skal ha kortsiktig økonomisk effekt allerede i kalenderåret 2023. Vi har fått klare signaler om at vi må spare ytterligere. Arbeidet med en langsiktig plan for innsparingstiltak igangsettes senere i høst. Økonomisk effekt av de kortsiktige tiltakene for resten av 2023 (dvs. 4 md) er estimert nedenfor.

Innsparing innebærer hard prioritering, og når vi nå innfører kortsiktige sparetiltak, prioriterer vi å ikke berøre nye viktige tiltak som på sikt vil bidra til å øke inntektene. Tiltak som de nye strategiske forskningsmidlene innrettet mot spiss og satsning inn mot Horisont Europa (inkludert Brussel-seminar), nevnes som eksempel. Disse er eksempler på tiltak som over tid vil bygge kompetanse, nødvendig for å lykkes med ekstern finansiering med krevende konkurranse. Videre er det viktig at vi opprettholder aktivitet og forpliktelser som er påbegynt, forankret strategisk og som ivaretar kjerneoppgavene våre som utdanningsinstitusjon. Instituttleder har etter dialog med ledergruppen ved Institutt for lærerutdanning besluttet at ILU med umiddelbar virkning innfører følgende sparetiltak:

Arrangement og bevertning generelt

- Ved alle arrangement og samlinger innfører vi at drikke bestilles og betales av den enkelte. Alle interne og eksterne arrangement for ansatte og studenter omfattes. Beslutningen omfatter alle ILU-enheter, også de nasjonale sentrene. Enhetene skal velge et kostnadseffektivt alternativ for arrangement og samlinger. ILU følger [NTNUs retningslinjer](#) for bespising. Beløpsgrensene der er maksgrenser (inntil 706,50 kr. pr. kuvert), og instituttleder ber om en nøktern praksis ved bestillinger.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/ilu	Sverres gate 12	+47 73590400	

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

- Ledermøtet diskuterte i februar innstramminger. Instituttleder innskjerpet praksis og møtemat skal ikke bestilles til kortere møter med NTNU-interne deltakere.
- Instituttleder innfører nå ytterligere sparetiltak. Ved interne møter med varighet mer enn 3 timer oppfordres til å ta med kaffe/te selv. Unntak for dette kan gis ved større interne møter med flere enn 10 deltakere og med varighet 3 timer eller mer.
- Bevertning ut over kaffe/te for studenter kuttes helt (gjelder studieåret 2023-2024). Det betyr at all utdanningsaktivitet omfattes, også EVU og BOA.
- Med bakgrunn i diskusjoner i instituttets ledermøte 13.2.2023, minner instituttleder om at bestemmelsene for bevertning er de samme uavhengig av hvor de økonomiske midlene kommer fra. Dvs. at eksterne midler er omfattet.
- Det skal foreligge en innkjøpsordre («rekvisisjon») før man drar ut og spiser på ILUs regning. [Kontakt fagrekvirent](#) («bestiller») god tid i forveien.

Estimert økonomisk effekt høst 2023: 150.000 kroner.

Sosiale arrangement for instituttet som helhet

- Den planlagte julegrøtavslutningen i desember avlyses.

Estimert økonomisk effekt høst 2023: 120.000 kroner.

Annuum

- For resten av høstsemesteret 2023 begrenser vi hva den enkeltes annuum kan brukes til. Det som dekkes av annuum resten av inneværende år vil være det som allerede er bestilt av konferansereiser og konferanseavgifter. Alt annet av reiser, kontingenter, språkvask, innkjøp av bøker og utstyr dekkes ikke av annuum i høst.
- Instituttet setter nå av en egen pott til språkvask av vitenskapelige publikasjoner. Med umiddelbar virkning skal språkvask belastes på et eget delprosjekt 973009104 og k-sted 67800501, og skal ikke dekkes av fagseksjonens midler eller annuum. [Informasjon om kjøp av språkvask på denne siden.](#)
- Lærereksemplar av pensumbøker kan kjøpes inn som vanlig på eget delprosjekt (973009101, k-sted 67800501) Eventuelle innkjøp av annen faglitteratur ligger innafor fagseksjonsleders myndighet å prioritere fra enhetens eget budsjett.

Estimert økonomisk effekt høst 2023: Vi gjennomfører en kartlegging av bruk av annuum til konferansedeltakelse høstsemesteret 2023 for å få mer nøyaktige tall. Basert på historiske tall, vil avgrensningen i annuumbruk gi en innsparing på ca. 400.000 kroner.

Utgifter til praksis

- Det er igangsatt et arbeid for å redusere kostnader til reise ifm. praksis som vi forventer vil ha effekt allerede høsten 2023.

Estimert økonomisk effekt høst 2023: ca. 400.000 kroner.

Reduksjoner i fagseksjonenes budsjetter

- Resterende fagseksjonsmidler for 2023 avkortes med 60 prosent. Innafor rammene gitt av instituttleder, i NTNUs retningslinjer og med bakgrunn i delegasjon, vurderer fagseksjonsleder selv på hvilke områder innsparingene skal skje og hvordan resterende midler prioriteres.

Estimert økonomisk effekt høst 2023: 430.000 kroner.

		reduksjon med % 60 %
	Sum disponible midler pr. 01.09.2023	Sum disponible midler resten av 2023 (etter reduksjon)
Fagseksjon Engelsk og fremmedspråk - småforsk	kr 54 017,98	kr 21 607,19
Fagseksjon Engelsk og fremmedspråk - drift		
Fagseksjon Kunstfag, kroppsøving og idrett - småforsk	kr 137 711,26	kr 55 084,50
Fagseksjon Kunstfag, kroppsøving og idrett - drift		
Fagseksjon Matematikk - småforsk	kr 143 453,19	kr 57 381,27
Fagseksjon Matematikk - drift		
Fagseksjon Naturfagene - småforsk	kr 79 137,54	kr 31 655,02
Fagseksjon Naturfagene - drift		
Fagseksjon Norsk - småforsk	kr 59 631,35	kr 23 852,54
Fagseksjon Norsk - drift		
Fagseksjon Pedagogikk - småforsk	kr 67 967,93	kr 27 187,17
Fagseksjon Pedagogikk - drift		
Fagseksjon Samfunnsfagene - småforsk	kr 91 224,18	kr 36 489,67
Fagseksjon Samfunnsfagene - drift		
Fagseksjon Yrkesfag, skoleutvikling og skoleledelse - småforsk	kr 83 533,53	kr 33 413,41
Fagseksjon Yrkesfag, skoleutvikling og skoleledelse - drift		
SUM	kr 716 676,94	kr 286 670,78
		Estimert sum innsparing: kr 430 006,16

Tabell over resterende fagseksjonsmidler kalenderåret 2023.

Kolonne for disponible midler pr 1.9. innbefatter småforsk-midler som ikke er delt ut i september-søknadsrunden, samt resten av driftsmidler.

I sum estimerer vi at innføringen av kortsiktige sparetiltak skal gi et mindreforbruk (dvs. innsparing) i **2023** på **1,5 millioner kroner**.

Instituttleder takker på forhånd for at alle ansatte og ledere slutter opp om sparetiltakene, som er krevende.

Ingfrid Thowsen
Instituttleder

Notat

Til: Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Kopi til:

Fra: Institutt for lærerutdanning

Signatur:

Svar fra ILU - virksomhetsrapportering 2. tertial 2023 og utviklingsbaner VFM – bestilling til instituttene ved SU

Svaret fra ILU følger bestillingen og består av tre deler:

1. Strategirapportering
2. Økonomirapportering
3. Utviklingsbaner VFM runde 2

Bestillingens del 1 og 2 er utfylt iht. vedlagt mal, og rapporteringen er levert i ePhorte på saksnummer 2023/15354.

Frister:

1. Strategirapportering: 18. september
2. Økonomirapportering: 18. september
3. Utviklingsbaner VFM runde 2: 26. september

Utviklingsbanene for resultatindikatorene i VFM¹ vil bli oppdatert i BEVISST innen frist.

¹ viderefordelingsmodellen

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@su.ntnu.no www.ntnu.no/su	Dragvoll, Loholt Allé 87 Paviljong C	+47 73595000	

Adresser korrespondanse til saksbehandlerne. Husk å oppgi referanse.

DEL 1 Strategirapportering

Strategirapportering i betydningen rapportering på mål i årsplanen er utelatt fra denne rapporteringen, men vi ber om at det gis en kort beskrivelse dersom instituttet har betydelige avvik fra plan eller opplever at rammebetingelser for å nå instituttets mål er vesentlig endret.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Avvik fra plan

ILU budsjetterer internhusleie for lokaler som instituttet trenger for å kunne ivareta vår kjerneaktivitet. Vi er gjort kjent med at NTNU fortsatt belaster oss prisen for markedsleie for lokaler vi leier i E.C. Dahls gate 10. I tillegg ser vi av nylig oppdaterte tall at NTNU har etterfakturert ILU felleskostnader for strøm i de samme lokalene helt tilbake til 2021. ILU budsjetterer for 2023 husleiekostnader for disse lokalene til 2 263 866 kroner. Så langt i år er vi blitt belastet 1 131 933 kroner i internhusleie og *i tillegg* 2 291 195 kroner for markedsleie, felleskostnader og strøm. For det første bestrider vi at det er riktig at disse lokalene skal betales med markedsleie, for det andre har vi fått en stor etterregning som vi ikke har hatt noen mulighet for å forutse skulle komme. Dette gir oss betydelig budsjettavvik som vi mener burde vært unngått. Institutt for lærerutdanning mener det må skyldes en NTNU-intern misforståelse at vi belastes både intern- og markedsleie for disse lokalene, og forventer tilbakebetaling innen årets slutt. Vi har bedt om en forklaring på hva som ligger til grunn til beregningene som er gjort.

Rammebetingelser

Generelt

Institutt for lærerutdanning opplever at rammebetingelsene for å nå mål er vesentlig svekket. Det henger selvfølgelig også sammen med kjente samfunnsutfordringer, men så opplever vi likevel at NTNU-interne endringer gjør det vanskeligere for oss å nå våre mål og vi mener det bør nevnes her. Vi trekker fram innføringen av nytt økonomi- og lønnsystem (BOTT ØL) som så langt generelt ser ut til å ha gitt oss flere oppgaver og ikke færre. Videre er tilgangen til styringsinformasjon svekket. Det er flere virksomhetsstyringssystem som ikke er operative per dags dato. ILU er et stort institutt og helt avhengig av verktøy som gir styringsinformasjon for å kunne drive god virksomhetsstyring. Særlig utsatt er virksomhetsstyringen av BOA² og BOA-EVU. Dette er områder som krever god fagadministrativ støtte, og som vi over år erfarer har hatt ustabil eller manglende støtte på prosjektøkonomisiden. Med innføringen av BOTT ØL er problemene forsterket. Det er i tillegg knapp frist for ILU fra regnskapet foreligger (11.9.) og endelig prognose for BOA var tilgjengelig (14.9.), til fristen for å levere rapportering (18.9.) og et institutt av vår størrelse har svekket mulighet til å kvalitetssikre de svarene vi leverer på detaljerte rapporteringsspørsmål om årsaker til avvik og mottiltak etc.

Helhetlig campus Kalvskinnet

Arbeidet med helhetlig campus Kalvskinnet (ny arealbruksplan) som pågår er viktig for ILUs fagmiljøer. Kalvskinnet var i utgangspunktet dimensjonert for lærerutdanningene fra tidligere HiST, og ikke for alle

² Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

NTNUs lærerutdanningsmiljø og Fellesadministrasjon, som over årene har kommet til. Dermed har noen av ILUs fagmiljø måttet flytte ut og bosette seg i leide arealer utenfor nærcampus. Fortsatt er flere av ILUs fagmiljø fordelt over flere bygg, vi nevner som eksempel fagseksjonen for norsk som har sitt fagmiljø spredd på fire bygninger. ILUs vurdering er at en mer bærekraftig faglig og økonomisk løsning vil være å samle fagmiljøene våre tettere på studentene, på hverandre og på undervisning. Det vil samtidig gjøre det lettere for oss å jobbe med strukturelle utfordringer med hensyn til studieporteføljeutvikling og ressursdimensjonering i studieprogrammene.

Finansiering av studieprogram og kandidatmåltall vs. måloppnåelse

Yrkesfaglærerutdanningen og femteåret i MGLU har svak basisfinansiering og begge programmene har kostbar studentpraksis. Yrkesfaglærerutdanningen har alltid hatt svak søkning og dermed lavere produksjon enn kandidatmåltallene, men dette er et vedvarende nasjonalt problem som NTNU ikke kan løse alene. ILU registrerer at KD i etatstyringsmøte 2023 bemerker manglende måloppnåelse på kandidatmåltall på bl.a. den treårige yrkesfaglærerutdanningen (BYRK). Det kommer fram i styrepapirer til NTNU-styrets møte den 14.9.23, at NTNU svarer KD med at NTNU har iverksatt tiltak. Dette svaret gjør ILU bekymret. Det er så langt vi vet ikke iverksatt lokale tiltak, og i tilfelle hva skulle det være? Realiteten er at BYRK i utgangspunktet er underfinansiert og kostbart å drifte. Vi ser ikke hvordan universitetet kan klare å redusere kostnadene all den tid utdanningen har fem studieretninger som krever ulik fagkompetanse i personalet – og den nasjonale interessen for å bli yrkesfaglærer er vedvarende liten³. Denne type utfordringer må adresseres til myndighetene og politikerne, som fastsetter nasjonale rammer for denne utdanningen.

Sparetiltak

Krav om innsparing innebærer at ILU midlertidig har stoppet til sammen 12 planlagte tilsetninger i 2023 og 2024. Dette sammen med andre sparetiltak betyr hard prioritering. ILU velger

- å ikke berøre nye viktige tiltak som på sikt vil bidra til å øke inntektene
- å prioritere ressurser til å sikre at vi opprettholder aktivitet og forpliktelser som er påbegynt, forankret strategisk og som ivaretar kjerneoppgavene våre som utdanningsinstitusjon.

Tiltak som de nye strategiske forskningsmidlene innrettet mot spiss og satsning inn mot Horisont Europa (inkludert Brüssel-seminar), nevnes som eksempel på prioriteringer. Dette er tiltak som over tid vil bygge kompetanse, som ILU vurderer som nødvendig for å lykkes med ekstern finansiering med krevende konkurranse.

ILU har i SPP 2024 nedjustert måltallet for undervisningskapasitet i fagseksjonene fra 120 prosent (SPP 2023–2028) til 110 prosent. Vi har igangsatt arbeid med en strategisk gjennomgang av studieporteføljen og revidering av ressursbudsjett (normer for undervisningsoppgaver), men begge er områder det tar tid å få landet og enda lenger tid før vi ser effekter av.

Den nye økonomiske situasjonen med ulike sparetiltak kan bl.a. innebære at vi ikke vil være i stand til å tilby interne kvalifiseringsstipend i det omfang som vi planla i SPP 2023–2028. Det er en reell fare for at vår attraktivitet som arbeidsgiver påvirkes. Vi skal heller ikke undervurdere verdien i å ha intern kvalifisering, i motsetning til å rekruttere kompetansen utenfra.

³ med unntak av helse- og oppvekstfag

DEL 2 Økonomirapportering 2. tertial 2023

Årsprognose for 2023

Endring i prognosen siden 1. tertial

- Ved vesentlige endringer av prognosen siden forrige tertialrapportering ber vi instituttene gi en redegjørelse av disse.
- Redegjørelsen skal omhandle forklarende årsaker og mottiltak ved prognoseforverring (økt nedbygging av avsetninger).

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Vesentlige endringer av prognosen

Inntektssiden.

- *BOA*. Prognosetall var ikke tilgjengelige pr. 1. tertial pga. overgang til nytt system og stor belastning på instituttets prosjektøkonom (vikar). Etter samråd med VØ⁴-seksjonen ble det bestemt å ikke endre prognosen på dette tidspunktet. Ved 2. tertial er gjort en omfattende gjennomgang av instituttets BOA-portefølje, og årsprognosen er satt på bakgrunn av disse. Netto BOA fikk etter dette en samlet nedgang på 9,2 millioner.

Kostnadssiden.

- *Lønnskostnader*. I hovedsak knyttes endringene i prognosen til stans i tilsetting av 5 planlagte SPP-stillinger (jf. vedtak i instituttstyret) og noe økning av midlertidige lønnskostnader for å kompensere for fravær og prekære undervisningsbehov i høstsemesteret.
- *Drift*. Endringen av prognose her består av justeringer av variert karakter. 2,7 mill. økning knyttet til fakturering av markedsleie for E.C. Dahls gt. 10 og 1,5 mill. reduksjon knyttet til sparetiltak på reise, bevertning og restriktiv bruk av annuum.

Som beskrevet ovenfor, har instituttet tatt signalene om endret økonomisk situasjon fra fakultetet på alvor og innført begrensninger i aktiviteten planlagt i 2023. Primært har dette gjenspeilet i stans i planlagte tilsettinger (både kortsiktig og langsiktig effekt på lønnskostnader) og restriksjoner i bruk av personlige midler og midler disponert av fagseksjoner (kortsiktig effekt på drifts- og reisekostnader).

Vi har ved flere anledninger poengtert at for å kunne jobbet proaktivt med virksomhetsstyring, trenger instituttet godt og sikkert økonomisk grunnlag, forutsigbare rammer og tilstrekkelig med tid for å sikre medvirkning og tilslutning i egen organisasjon. Innsparingstiltakene som ble innført av oss i år viser seg å gi resultat fordi disse forutsetningene har blitt sikret på mer eller mindre tilfredsstillende vis. Instituttet evaluerer sitt bidrag til total innsparing på fakultetet som betydelig.

⁴ Seksjon for virksomhetsstyring og økonomi, ved SU-fakultetet

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Vi ser samtidig at effekten av alle innsparingstiltakene nullstilles etter BOA-prognosen har endelig blitt presentert. Dette kom både altfor sent og i en slik størrelse at det er umulig å få satt i gang mottiltak for å hindre budsjettavviket på dette tidspunktet. Vi etterspør bedre rutiner på oppdatering av BOA og prognoser som kan hjelpe oss å styre økonomien med god tidshorison.

Controller bidrar med tallgrunnlag til tabellen:

	Årsbudsjett	Avvik hittil	Prognose 1.tertial	Prognose 2.tertial	Diff. prognose 1. tertial og ny årsprognose
IB	- 18 816 723	-	- 18 816 723	- 18 816 723	0
Bevilgning	- 318 573 009	59 525	- 323 573 009	- 323 786 216	213 207
Overf. BOA	- 79 511 250	- 7 786 279	- 79 511 250	- 68 453 669	- 11 057 581
Overf.EVU	- 11 300 791	2 533 822	- 11 300 791	- 11 300 791	-
Andre innt.	- 6 890 000	- 196 711	- 8 290 000	- 8 290 000	-
Sum Inntekter	- 416 275 050	- 5 389 642	- 422 675 050	- 411 830 676	- 10 844 374
Innvesteringer	1 832 000	201 871	1 832 000	2 182 000	- 350 000
Lønn	318 137 268	- 314 169	320 199 593	316 135 449	4 064 144
Drift	87 738 517	3 851 153	89 138 517	90 319 347	- 1 180 830
Egenfin.BOA	15 902 249	- 1 063 337	15 902 249	14 082 116	1 820 133
Egenfin. EVU	4 849 824	1 609 500	4 849 824	4 849 824	-
Sum kostnader	428 459 858	4 285 017	431 922 183	427 568 736	4 353 447
Resultat	12 184 807	- 1 104 625	9 247 132	15 738 060	- 6 490 928
UB	- 6 631 916	- 1 104 625	- 9 569 591	- 3 078 663	- 6 490 928
Netto BOA	- 63 609 001	- 8 849 616	- 63 609 001	- 54 371 553	- 9 237 448

Risikovurdering av prognose/årsresultat

- Vi ber instituttene redegjøre for hva som anses å være de største risikomomentene i prognosen ved 2. tertial, konsekvensene dette kan få for årsresultatet og virkning på langtidsbudsjettet 2024-2027.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Det er fremdeles betydelig risiko for at det oppstår store uforutsette budsjettavvik ved ILU, som skyldes forhold som vi ikke kan motvirke. Vi fikk oppdaterte BOA-prognoser rett før helga, men vi opplever fortsatt at det er stor usikkerhet knyttet til BOA. Manglende oversikt over helheten i økonomien, inkludert eksternfinansierte utdanninger, sammen med lite forutsigbare prognoser for instituttets økonomi gjør det krevende å iverksette målrettede tiltak. Det er utfordrende for instituttet å arbeide helhetlig med langsiktig styring av virksomheten uten tilstrekkelig data- og styringsgrunnlag.

BOA-området anses fortsatt som høyst usikkert og turbulent. En kombinasjon av at vi opererer med både et unøyaktig estimert budsjett og prognoser som leveres for sent for å kunne sette i gang noen korrigerende tiltak.

ILUs største risiko på kort og lang sikt er at økonomien forhindrer oss fra å erstatte avganger, dvs. at vi må redusere antall ansatte. Det kan skje dersom vi ikke klarer å redusere kostnadene på andre områder («driftskostnader» i vid forstand).

Omfattende sparetiltak oppleves som trøttende på organisasjonen. Vi har allerede gjennomført to runder (og vår evne til rask omstilling og reduksjon i reisekostnader er usikre), og både drift og ressurser er omfattet. Det er likevel en bekymring for at vi ufrivillig må bidra enda mer. Særlig er vi bekymret for ringvirkninger dersom ikke *alle* SU-instituttene iverksetter tiltak eller klarer å spare slik at fakultetet samlet ivaretar forpliktelser, forventninger og krav fra NTNU sentralt.

Potensiell virkning på langtidsbudsjettet: Vi mangler kapasitet og når ikke målene våre. Vårt omdømme som attraktivt studiested og god arbeidsplass svekkes. Redusert aktivitet ved ILU gir svekket økonomi til SU samlet.

SU skal øke kvaliteten i virksomhetsstyringen. Helt avgjørende for ILU er tilgang til den informasjonen ILUs ledere trenger for å kunne være gode ledere og ta gode beslutninger. Det forutsetter

- gode verktøy, oppdatert og pålitelig styringsinformasjon
- tilstrekkelig støtte rundt virksomhetsstyring i stort, både på fakultet og institutt
- tilstrekkelig støtte til BOA og BOA-EVU både på fakultet og institutt
- at vi unngår avhengighet til enkeltpersoner som kommer og går, slik det har vært i lange perioder over flere år (prosjektøkonom)

Potensiell virkning på LTB: ILU når ikke sine ambisiøse mål om økning i eksterne inntekter.

Kostnader knyttet til leie av lokaler for E.C. Dahls gt. 10 – det er fortsatt mye uavklart rundt dette. Per dags dato mangler instituttet en avtale som ligger til grunn for kostnadsbelastninger som kommer. Instituttet er fortsatt ikke enig i at lokalene behandles som «eksklusive» og belastes som markedsleie (inkl. felleskostnader og strøm) og kommer ikke å inkludere dette i våre langtidsbudsjetter. I tillegg har vi oppdaget at i 2023 har både internhusleie og markedsleie har blitt belastet uten at en forklaring har blitt gitt fra Eiendomsavdelingen. Hendelser som dette gjør arbeid med virksomhetsstyring og risikoestimering utfordrende. Denne måten å virksomhetsstyre på NTNU-nivå gjør det vanskelig for instituttleder å ivareta god og stødig virksomhetsstyring av instituttet. Det er i tillegg krevende å kommunisere og forklare alle skiftende prognoser til egne ansatte, noe som utfordrer troverdighet og tillit til både systemer og ledelse.

Potensiell virkning på årsresultatet 2023: 1,9 mill. kroner i merkostnad dersom vi belastes markedsleie og felleskostnader for arealene i E.C. Dahl gate 10.

Prognosespenn

- Til 1.tertial ble instituttene bedt om å inkludere i prognosen innsparingstiltak. Prognosen for 2. tertial forventes derfor å vise et mindreforbruk sammenlignet med årsbudsjettet og økning av avsetninger.
- Vi ber instituttene angi prognosespennet for **årsresultatet 2023**:

Årsprognose resultat pr 2.tertial (optimistisk)	12 238 060
Årsprognose resultat pr 2. tertial	15 738 060
Årsprognose resultat pr 2.tertial (pessimistisk)	23 238 060

- For optimistisk spenn (økning av avsetninger) ber vi instituttene i tillegg tallfeste og redegjøre for ytterligere tiltak som kan iverksettes.
- For pessimistisk spenn (reduksjon av avsetninger) ber vi instituttene kommentere konsekvensene økt kostnads-/reduert inntektsnivå vil ha for langtidsbudsjettet 2024-2027.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Kommentar til forventning om mindreforbruk ift. årsbudsjettet: Som nevnt tidligere har instituttet igangsatt en rekke sparetiltak i løpet av 2. tertial. Disse ble støttet av dekan og var sagt å være tilstrekkelige under forutsetningene vi hadde på implementeringstidspunktet. Nå er BOA-prognose kjent, og viser at instituttet ikke klarer å oppnå mindreforbruk ifm. årsbudsjettet, slik det står pr. 2.tertial. Manglende støtte fra fakultetet ifm. estimering av BOA-budsjett og legging av BOA-prognose er direkte årsaker til at årsprognosen som leveres i 2. tertial ikke samsvarer med forventningene i denne bestillingen.

Optimistisk spenn (3,5 mill. i merinntekt/mindre kostnad):

- *BOA*. Potensiell økt aktivitet er estimert til 2,4 millioner
 - ILU har potensielt økt aktivitet på 900' kr. Her er det prosjekter som kan potensielt starte opp i høst, men det er per dags dato ikke tilstrekkelig nok planlagt til å vite når oppstart av prosjektene blir.
 - KOMPIS har potensielt økt aktivitet på 1,5 millioner dersom vi mottar utviklingsmidler for høsten
- *Internhusleie*. Kreditering av dobbeltbelastning på 1,1 millioner.

Pessimistisk spenn (7,5 mill. i merkostnad/mindre inntekt):

- *BOA*. Usikkerhetsmomentene er på omtrent 6.4 millioner og fordeles slik
 - ILU – Her er det 1,2 millioner i usikkerhet da det mangler avklaringer på ressursbruk og hvem som skal ha rundsum. Da er det en potensiell nedside på 1,2 millioner kroner
 - KOMPIS – Her er det usikkerhet på rundt 5,15 millioner pga. flere faktorer for emnene som starter opp i høst. Usikkerhetsmomenter er blant annet; I) hvor mange studenter som møter ved studiestart, II) hvor mye av emnene som blir «outsourcet» til andre institutt og III) hvor mye rundsum som blir utbetalt til ressursene på prosjektet. Her er det allerede tatt høyde for 10 % frafall for studenter ut fra søkertall og 200 000 kroner til drift/rundsum, men blir det mer utover dette så betyr det en reduksjon i inntektene for ILU.
- *Drift*. Usikkerhet om innsparingene på drift vil ha en ønsket effekt samlet sett, estimeres til å være 1,1 million.

Potensielle innsparinger

- I sluttfasen av leveranse "Årsbudsjett 2023" ble SU pålagt en innsparing på ca. 28 MNOK av nivå 1. Til 1. tertial ble derfor instituttene bedt om å skissere og tallfeste tiltak som bidrar til denne innsparingen. Vi ber derfor instituttene til 2. tertial om å rapportere på status når det gjelder innsparinger.
- Beskriv de 2-3 største risikoer for å ikke nå innsparingskravet.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

KORT SIKT

Instituttbeslutning om innskjerping ved bevertning 1.1.2023

Status: Innskjerpingen ble kommunisert i ledermøter, i personalmøte og i fredagsinformasjon på Innsida.

Risikoer: Det er en viss sannsynlighet for at dette er ikke er kommunisert godt nok ut i organisasjonen. Vi er p.t. usikre på den økonomiske effekten.

Instituttlederbeslutning 4.9.2023 om sparetiltak – kort sikt

Status: Kortsiktige sparetiltak innført med umiddelbar virkning for resten av 2023 (4 md.). Forventet innsparing er ca. 1,5 mill. kroner.

Risikoer: På grunn av størrelsen vs. tid har ILU ikke tilstrekkelig oversikt over kortsiktige forpliktelser som allerede er inngått og som utløser økonomiske forpliktelser.

Instituttstyrebeslutning 20.4.2023 om midlertidig stans i tilsetninger 2023 og 2024

Status: I revideringen av SPP ble til sammen 12 stillinger midlertidig stoppet, fordelt med 5 i 2023 og 7 i 2024. Estimert innsparing er minimum 2,5 mill. kroner i 2023.

Risikoer: ILU klarer ikke å opprettholde aktivitet og forpliktelser som er påbegynt, forankret strategisk og som ivaretar kjerneoppgavene våre som utdanningsinstitusjon.

ILU klarer ikke å ivareta helt nødvendige støtteoppgaver. Som f.eks. materialforvaltning, forskningsadministrasjon, BOA, sikkerhet og beredskap.

ILUs bidrag til SUs innsparing på kort sikt, oppsummert:

- 2,5 mill. spart gjennom stans av tilsetninger av 5 faste stillinger i høst 2023.
- 1,5 mill. spart gjennom restriksjoner for bruk av personlige og fagseksjonens midler (annuum og småforsk), sparing på reiser ifm. praksisoppfølging, konferanser og bevertning.
- 2 millioner spart gjennom avvik i faste lønnskostnader (skyldes avgang og forsinkelser i tilsettingsprosesser)

LANG SIKT**Instituttleders beslutning om ny studiemodell for Master i fagdidaktikk fra studieåret 2024-2025**

Status: Beslutning tatt 22.5.2023. Fem studieretninger legges ned og to videreføres. Arbeidet med å revidere studieplanen er godt i gang, ledet av studieprogramleder. Økonomisk vil underskuddet ved full innfasing fra 2026 reduseres til rundt 2 mill. kroner pr år.

Risikoer: Studieprogrammet videreføres med to studieretninger hvorav kunstfagdidaktikk har hatt svak rekruttering over lang tid. I revidert modell gjøres programmet mer samfunnsrelevant ved at det tilpasses yrkesaktive studenter. Det er likevel betydelig økonomisk risiko knyttet til programmet. Her balanserer ILU mellom samfunnets behov for å videreføre et unikt nasjonalt mastertilbud, studentenes økonomiske betalingsevne og instituttets strategiske prioriteringer forankret i vår status som kunstfagdidaktisk fagmiljø.

Strategisk utvikling av studieportefølje inkl. revidering av ressursbudsjett

Det pågår prosesser med strategisk utvikling av studieporteføljen som har delmål for studieåret 2024/2025 og senere. Tilsvarende er igangsatt to prosesser som skal bidra til et revidert ressursbudsjett (normer for undervisnings- og andre oppgaver) ved Institutt for lærerutdanning.

Risikoer: Det tar tid å endre en stor organisasjon og det er risikoer knyttet til om vi tidsnok klarer å snu den nedadgående pilen som langtidsbudsjett i runde 1 viser.

Økonomirapportering regnskap pr 2.tertial

Redegjør i tekstfeltene nedenfor:

- Budsjettavvik totalt på resultatet, og på de største hovedposter hvor det er avvik (for eksempel lønn, drift, reise og netto overføringer på BOA og EVU)
- Hvordan påvirker avvikene den økonomiske årsprognosen?
- Hvilke tiltak settes i verk for å redusere resultatforverrende avvik?

Redegjør kort om avsetningsnivå pr 2. tertial, og hvordan dette forventes sett i sammenheng med årsprognosen.

Resultatet (inntekt fratrukket kostnad) og forventet avsetningsnivå etter 2.tertial

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Etter 2. tertial leverer instituttet et negativt årsresultat på 15 738 060 kroner i årsprognose. Dette er en forverring med 3 553 253 kr. ift. resultatet i årsbudsjettet. Iflg. nye årsprognosen, reduseres instituttets avsetningsnivå til 3 078 663 kr.

Inntektsprognosen har blitt forverret med 4 444 374 kr. og utgjør nå 411 830 676 kr.

Kostnadsprognosen har blitt forbedret med 891 121 kr. og utgjør nå 427 568 736 kr.

Det som bidrar mest til inntektsreduksjonen er lavere overføringer fra BOA. Vi tolker situasjonen slik at instituttets BOA-aktivitet har blitt budsjettert for høyt i utgangspunktet.

Som beskrevet i forrige delen, kommer det nye BOA-estimatet altfor sent for at instituttet kunne iverksette noen som helst tiltak for å kompensere for bortfall av inntekter.

Inntekter – bevilgning, andre inntekter, netto-overføringer BOA og EVU

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Inntektsprognosen har blitt forverret med 4 444 374 kroner og utgjør pr. 2. tertial 411 830 676 kroner.

- Bevilgningsinntektene har ingen betydelig avvik hittil. Vi forventer en økning med 5 213 207,- her, knyttet til KDs kompensasjon for ekstraordinær vekst i lønn og pensjonssatsene. Årsprognosen ble justert deretter. (Det bør for ordens skylds presiseres at dette er 2/3 av hele kompensasjonen opprinnelig tildelt instituttet, resterende 1/3 ble holdt igjen som en del av innsparing på fakultetsnivå).

- Overføring fra BOA har et avvik hittil på 7 786 279 kr. i mindreinntekt. Dette tyder veldig på at budsjettet på denne posten er satt for høyt i utgangspunktet. Oppdaterte BOA-prognosen var først levert til instituttet ifm. 2.tertial, og vi ser at BOA-aktiviteten blir lavere enn budsjettet i år. Prognosen justeres ned med 11 057 581 kr.
- Overføring fra EVU har et avvik hittil på 2 533 822 kr. i merinntekt. Dette skyldes periodisering, og vi ser at etter oppgjort vårsemesteret ligger man omtrentlig halvveis ift. årsbudsjettet. Ingen grunn til å endre på årsprognosen.
- Andre inntekter har ingen betydelig avvik hittil. Årsprognosen for denne posten har blitt justert med 1 400 000 kr. i merinntekt for å ivareta inntektssiden av oppgjøret for WRAB-konferansen som ikke var budsjettet for (kostnadssiden justeres tilsvarende)

Investeringer

Institutter som har forpliktelser i NTNUs **investeringsplan overfor KD** bes gjøre kort rede for status og framdrift på de aktuelle investeringene. Oppdatert prognose for investeringskostnad og skriftlig redegjørelse for status per prosjekt utarbeides og leveres i «Prognose NTNUs investeringsplan» i Investeringsplan i BEVISST plan. For de forpliktete investeringer som er planlagt gjennomført først i 2024 og senere, oppgis status på prosjektet sammen med evt. oppdatert anslag på investeringskostnad.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Ingen betydelig avvik hittil. Årsprognosen for denne posten har blitt justert med 350 000 kroner i merkostnad for å ivareta innkjøp på drift som ble klassifisert som innkjøp i regnskapet.

Den eneste investeringen instituttet har i NTNUs investeringsplan (overfor KD) er ferdigstilling av læringsverkstedet på Kalvskinnet. Her har instituttet forpliktet seg til å bidra med 1 million kr. i egenandel som kommer til å bli ompostert på prosjektets delprosjekt på fakultetet på slutten av året (som planlagt). Arbeidet ifm. prosjektet avsluttes i 2023 (som planlagt).

Ingen forpliktende investeringer planlagt gjennomført i 2024 og senere.

Lønn

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Lønn overordnet sett har et ubetydelig avvik hittil ift. størrelsen på årsbudsjettet.

- Lønn faste ansatte har et avvik hittil på 2 318 198 kr. i mindrekostnad.
- Lønn midlertidige ansatte har et avvik hittil på 711 456 kr. i merkostnad.
- Andre lønnskostnader har et avvik hittil på 2 744 988 kr. i merkostnad.
- Refusjoner har et avvik hittil på 824 077 kr. i merinntekt.

Det er har blitt foretatt justeringer som påvirker årsprognosen i forskjellige retninger:

- Som en del av innsparingstiltak igangsatt av instituttleder, ble oppstart av 5 faste SPP stillinger stoppet i høst 2023. Justering på ca 2,5 mill. kroner i mindrekostnad.
- Jevnlige gjennomgang av bemanningskostnader har avdekket ytterligere reduksjoner i faste lønnskostnader (2,8 mill.) og delvis økning i midlertidige lønnskostnader (1,5 mill.). Dette attribueres til uforutsatte forhold som fravær, avganger og utsatt oppstart på tilsetninger hvor nedgang i antall faste ansatte kompenseres delvis med midlertidige. Total prognosejustering på faste og midlertidige utenom pkt. over på ca. 1,3 mill. kr. i mindrekostnad.
- Justeringer på andre personalkostnader er vanskelige å forklare, da denne posten består av sosiale kostnader på fast og midlertidig lønn, i tillegg til alle typer kostnader knyttet til honorar, timelønn, avsetninger av timesaldoer og omposteringer. Disse kostnadene justeres månedlig i samarbeid med controller. Vi justerer prognosen for denne posten med ca. 1,8 mill. kr. i merkostnad.

Samlet sett justeres årsprognosen for lønn ned med 2 000 000 kroner ift. årsbudsjettet.

Drift og reise

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Drift overordnet sett har et budsjettavvik på 3 851 153,- i mindreforbruk ift. årsbudsjettet.

- Driftskostnad har et avvik hittil på 2 905 706,- i merkostnad (2,4 mill. av disse er leiekostnaer for E.C. Dahls gt. 10 med markedspris).
- Kjøp av tjeneste har et avvik hittil på 6 664 140,- i mindreforbruk (skyldes på forsinkelse av en stor faktura ifm. praksis estimert på ca 8,1 mill.), dette anses som periodiseringsavvik
- Reisekostnad har et avvik hittil på 452 275,- i merkostnad (skyldes periodisering)
- Internhusleie har et avvik hittil på 567 735,- i mindreforbruk (skyldes på bortfall av internhusleie ifm. E.C. Dahls gt. 10 fom juni)

Ut ifra kjente forhold pr. dags dato, justeres årsprognoser på disse postene:

- Driftskostnad – prognosen justeres opp med 4 901 770,- (merforbruk). Her ligger det 1,4 mill. merforbruk knyttet til kostnadsføringene ifm. WRAB-konferansen, 4 mill. merforbruk knyttet til belastning av markedspris og felleskostnader for E.C. Dahls gt. 10 og 0,5 mill. mindreforbruk knyttet til forventet effekt av innførte innsparingstiltakene.
- Reisekostnad – prognosen justeres ned med 1 000 000,- (mindreforbruk), endringen knyttes utelukkenden til forventet effekt av innførte innsparingstiltakene.
- Internhusleie – prognosen justeres opp med 1 320 939,- (mindreforbruk), dette er størrelsen instituttet forventer å få i reduksjon av internhusleie for E.C. Dahls gt. 10, etter at denne var fjernet fra leielistene fom juni.

Samlet sett justeres årsprognosen for drift opp med 2 580 831 kroner ift. årsbudsjettet.

Redegjør kort for status på **samspeilet mellom BOA og bevilgningsøkonomien**. Inkluder en vurdering av om enheten er ajour med føringene mellom BOA og BFV, samt hvordan dette forventes sett i sammenheng med årsprognosen.

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Pr. 2. tertial, observerer vi et avvik hittil på 8 849 616 kr. i mindreinntekt på netto-BOA.

Etter dialog med instituttets prosjektøkonom-team, kan vi konkludere at:

- Ca. 90-95% føringer av BOA-porteføljen (ekskludert KOMPIS) er ajourført pr. 2. tertial.
- KOMPIS-portefølje er det ikke ajourført enda, her mangler det fortsatt føringene for vårsemesteret (estimert til 11,1 mill.). Føringene for høstsemesteret forventes å bli ført uten forsinkelser.

Etter gjennomgang av instituttets BOA-portefølje ut ifra alle kjente forhold, ble årsprognosen for netto-BOA justert ned med 9 237 448 kr. i mindreinntekt. Denne justeringen rammer hardt instituttets økonomi som er allerede under press og har blitt rammet av flere runder med innsparingstiltak. Denne justeringen hindrer ILU å levere en årsprognose som er bedre enn årsbudsjettet, noe som uten tvil gir konsekvenser for både ILUs og fakultetets avsetninger i 2024.

Instituttene bes om å utarbeide **årsprognose på BOA-aktivitet** (budsjett fratrukket egenfinansiering), samt knytte en **kort redegjørelse for utviklingen i BOA-porteføljen** til prognosen:

Controller og prosjektøkonom bidrar med tallgrunnlag fra BEVISST Plan

	1.tertial/VFM runde 1	2.tertial
NFR	21 457 000	12 701 717
Andre bidrag	89 305 000	67 315 721
Oppdrag	(ses sammen med Andre bidrag)	29 029 637
EU	2 482 000	2 395 453

Redegjør for utviklingen i BOA-aktivitet per finansieringskilde og evt. endringer fra tidligere år, herunder

- vurdering av tilslag på nye prosjekter sett opp mot avgang på gamle prosjekter
- vurdering av om planlagt aktivitet er i rute

Hvilke prioriteringer som gjøres og tiltak som settes i verk for å realisere ønsket utvikling for BOA-aktiviteten, herunder

- hvordan søknader følges opp og kvalitetssikres
- hvordan det mobiliseres mot NFR, Horisont Europa og andre finansieringskilder

- hvordan det jobbes med å mobilisere nye søkere
- hvordan det jobbes med avtaler og samarbeid med næringsliv og offentlig sektor for å realisere ny BOA-aktivitet

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

De to første kulepunktene er omfattende og vil kreve mer tid å besvare. Prosjektøkonom har hatt hendene fulle med å oppdatere prognose for ILU før tertialfristen.

ILU svarer nedenfor på kulepunktspørsmål under overskriften hvilke prioriteringer gjøres og hvilke tiltak settes i verk for å realisere ønsket utvikling for BOA-aktiviteten.

Hvordan søknader følges opp og kvalitetssikres

- Ved ILU melder søkere til instituttledelsen, for forankring og dialog. I ulike tilfeller fører dette til utløsning av en bestemt støtte, sammenslåing av søknadsidéer eller også at vi ikke går videre med enkelte søknader. Vi er i gang med en mer systematisk oppfølging av søknader som ikke har fått tilslag, men med god vurdering.

Hvordan det mobiliseres mot NFR, Horisont Europa og andre finansieringskilder

- Instituttet driver med systematisk kommunikasjon inn mot forskningsgrupeledere og ledergruppen. I tillegg oppsøker og opplyser vi bestemte søkere inn mot bestemte utlysninger. Instituttet er i gang med arbeidet med å videreutvikle samgangen mellom nivå 3 og 4, hvor sistnevnte er viktig for å holde oversikt, motivere og følge opp aktuelle søkere. I den forbindelse arbeider vi målrettet mot en økt innsats inn mot HEU. Vi har også gjort justeringer i våre forskningsstrategiske midler, og har lyst ut nye "spissmidler" til ambisiøse forskningsgrupper med behov for ekstern finansiering.

Hvordan det jobbes med å mobilisere nye søkere

- Vi synliggjør behovet for, og forventninger om, ekstern finansiering bredt ut til instituttet. Vi er i gang med å utarbeide en "pakke" om ekstern finansiering rettet mot bredden av forskningsgrupper ved instituttet. Vi ser også TSO Fellesskap som å inneha et stort potensial for å mobilisere nye grupper av søkere.

Hvordan det jobbes med avtaler og samarbeid med næringsliv og offentlig sektor for å realisere ny BOA-aktivitet

- Vi har en rekke avtaler med aktører innenfor offentlig sektor, som vi kontinuerlig arbeider med å vedlikeholde og videreutvikle. I tillegg har vi stor oppmerksomhet mot nye initiativer og idéer, og gir støtte (også økonomisk) når vi ser langsiktig gevinst i et strategisk perspektiv.

Rapportering på særskilte tildelinger

- Status og framdrift på anskaffelser av vitenskapelig utstyr finansiert over RSO
- Status og framdrift på tilsetting i rekrutteringsstillinger finansiert av RSO

Svar fra Institutt for lærerutdanning:

Status og framdrift på anskaffelser av vitenskapelig utstyr finansiert over RSO:

- Instituttet har ingen slike anskaffelser for rapportering i andre tertial 2023.

Status og fremdrift tilsetting i rekrutteringsstillinger finansiert av RSO:

- Tildelt 3 stipendiatstillinger og 2 postdoktorstillinger av RSO 2024 (lyst ut 2023). RSO-stillingene hadde frist for å lyse ut stillingene innen 09.06.2023 og det beregnes 1 år på ansettelsesprosessen.
1. SU-874 stipendiat – lyst ut 09.06.23, frist 21.08.23, (vurdering) Ikke tilsatt - beregner tiltreden første halvdel 2024
 2. SU-875 stipendiat – lyst ut 09.06.23, frist 15.09.23, (søknadsfrist ikke gått ut) Ikke tilsatt - beregner tiltreden første halvdel 2024
 3. SU-876 stipendiat – lyst ut 09.06.23, frist 21.08.23, (Intervjufase) Ikke tilsatt - beregner tiltreden første halvdel 2024
 4. SU-877 postdoktor – lyst ut 09.06.23, frist 01.09.23, (vurdering) Ikke tilsatt - beregner tiltreden første halvdel 2024
 5. SU-878 postdoktor – lyst ut 09.06.23. frist 04.09.23, (vurdering) Ikke tilsatt - beregner tiltreden første halvdel 2024

DEL 3 Utviklingsbaner VFM runde 2

Som forberedelse til Langtidsbudsjettet runde 2 skal instituttene revidere og oppdatere utviklingsbanene for resultatindikatorene i VFM i BEVISST. Dette vil gi oppdaterte bevilgningstall som benyttes i langtidsbudsjettet 2024-2027 runde 2.

Frist for denne delen er 26. september.

Instituttstyret ILU

Sak ILU 19/23 Strategisk utvikling av studieporteføljen

Hensikt:

Saka skal gi instituttstyret ei orientering om det pågåande arbeidet med strategisk utvikling av studieporteføljen ved ILU, sett i lys av den aktuelle økonomiske situasjonen med fallande tildelingar til UH-sektoren. Instituttleiar ønsker innspel frå instituttstyret til tema og prosessar for den strategiske utviklinga av studieporteføljen, både på kort og lang sikt. Saka spelar opp til kvalitetsmelding for utdanning 2022/2023 og langsiktig porteføljeutvikling.

Bakgrunn

Signal frå dei statlege myndigheitene viser tydeleg at rammene for utdanningssektoren generelt og for lærerutdanningane spesielt er i endring. Det er ei klar forventning om at ILU sine inntekter gjennom statsbudsjettet og fordelingsmodellane ved NTNU vil falle i åra som kjem, etter ein lang periode med aukande overføringar til UH sektoren som toppa seg i 2021. Inntektsfallet har mellom anna samanheng med varsla i [Stortingsmelding 14 \(2022–2023\) Utsyn over kompetansebehovet i Norge](#) om endringar i finansieringa av UH-sektoren, saman med fallande søkartal til lærerutdanningane¹ og lågare aktivitet innan vidareutdanning for lærarar². Det er venta at dei nye finansieringskategoriane for UH-sektoren blir innførte med statsbudsjettet for 2024. Frå årsskiftet trer også endringar i eigenbetalingsforskrifta i verk, som vil påverke økonomien i ein del av vidareutdanningane ved ILU.

På same tid som vi må venne oss til ei ny økonomisk verkelegheit, arbeider regjeringa med ei [stortingsmelding om profesjonsutdanningane](#), som er venta å vere klar i løpet av våren 2024. Parallelt skjer det ei nasjonal evaluering av grunnskolelærerutdanningane, og tilsvarande nasjonale evalueringar av lektorutdanninga for trinn 8–13 og PPU er allereie ferdige. Desse evalueringane lei fram til eit større arbeid med å [revidere rammeplanane for lærerutdanningane](#), som vi kanskje får sjå resultatata av i 2025 eller 2026. Vidare ventar vi på nye ordningar for etter- og vidareutdanningar for lærarar etter at [NOU 2022: 13 Med vidare betydning](#) blei lagt fram hausten 2022.

¹ For eksempel omtalt i Khrono 24. april 2023: <https://khrono.no/krisetall-for-laererutdanningen/776263> Dei endelege tala for søkarar og møtte studentar frå opptaket i 2023 er førebels ikkje tilgjengelege.

² Sjå årsrapport 2022 for vidareutdanning ved NTNU, presentert i [Utdanningsutvalet 24. april 2023](#).

Postadresse7491 Trondheim
Norway**Org.nr. 974 767 880**postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu**Besøksadresse**

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

Saksbehandler

ILU merkar allereie godt at dei økonomiske rammene blir trongare, mellom anna gjennom pålegg frå fakultetet om å betre årsresultatet i 2023. Vi har allereie sett i verk ei rekke tiltak for å redusere budsjettunderskotet – vi har til dømes utsett fleire planlagde tilsetjingar og innført konkrete restriksjonar på aktiviteten i siste del av 2023. Vidare har arbeidet med den strategiske personalplanen vist at emneporteføljen på ILU i dag er større og meir ressurskrevjande enn dei økonomiske rammene tillèt – den samla studieporteføljen er altså ikkje økonomisk berekraftig. Dermed treng ILU å i enda større grad handle strategisk for å tilpasse og prioritere utdanningsaktiviteten innanfor det handlingsrommet vi har, slik at vi har nok ressursar til å løyse alle oppgåvene våre (forskning, formidling, undervisning og innovasjon). Samstundes har instituttet behov for å frigjere ressursar til å utvikle studieporteføljen i tråd med den nasjonale politikkkføringa.

I denne saka legg instituttet fram ein status for tidlegare innmeldte tema for langsiktig porteføljeutvikling, arbeidet med kvalitetsmelding for utdanning for studieåret 2022/23 og planar for strategisk utvikling av studieporteføljen. Instituttstyret blir invitert til å diskutere og gi innspel til dei skisserte innretningane på planane. Instituttstyret vil få lagt fram den endelege kvalitetsmeldinga for utdanning og ILU sine innspel til langsiktig porteføljeutvikling i desember 2023.

Løypemelding etter innmelding av langsiktig studieporteføljeutvikling i 2022

I sak 34/22 bad instituttstyret instituttet om å følgje opp fire punkt for langsiktig utvikling av studieporteføljen. Også i 2022 var dei sentrale målsettingane å sikre ein økonomisk berekraftig studieportefølje og gjere instituttet i stand til å følgje opp satsingar innanfor vidareutdanning i framtida.

Under følgjer korte orienteringar om status for dei fire punkta frå førre års innmelding:

1) *Revisjon av studieplanen for Master i fagdidaktikk (MDID)*

Ei arbeidsgruppe leia av studieprogramleiar Tone Pernille Østern leverte 31. mars 2023 ein rapport med forslag til ulike innretningar for vidareføring av MDID frå 2024. Forslaga blei drøfta i ILU sitt leiarmøte, og basert på anbefalingane frå leiarmøtet konkluderte instituttleiar med at ILU vidarefører MDID med dei to studieretningane yrkesdidaktikk og kunsthøgskoleleiar frå opptaket hausten 2024. Fagmiljøa arbeider med å revidere studieplanen for å tilpassa han den nye forma på programmet, og den endelege studieplanen blir meldt inn til dekan innan 1. desember i år. Fagmiljøa har varsla om at det kan vere ønske om å endre namnet på programmet i tråd med studieplanrevisjonen. Ei eventuell namneendring vil kunne kome i stand tidlegast frå opptaket i 2025.

2) *Greie ut om grunnlaget for å opprette mat og helse som fag i GLU:*

Arbeidsgruppa under leiing av Monika Haga leverte sin rapport 2. mai 2023, der dei

konkluderer med at det vil vere grunnlag for å opprette 30 sp mat og helse ved ILU og at det er mogleg å utvikle eit unikt tilbod i samarbeid med lokale aktørar. Arbeidsgruppa trekker også fram samarbeid med Nord universitet om eit slikt tilbod. Det er likevel mange usikre moment som gjer at instituttleiar på noverande tidspunkt ikkje kan gi ei anbefaling om korleis instituttet kan arbeide vidare med denne saka, så som tydelege signal frå fakultet og prorektor om at studieporteføljen må bli slankare framover, usikkerheit når det gjeld finansiering av UH-sektoren framover og nye planar for campusutvikling.

3) *Vente med oppretting av Master in Educational Studies.*

Det er ingenting nytt å melde på dette punktet. Arbeidet med dette tilbodet er lagt i ro.

4) *Undersøke grunnlag for å utvikle eit PPU-tilbod i utøvande musikk i samarbeid med Institutt for musikk:*

SU og HF har arbeidd fram eit mandat for arbeidet og oppretta ei arbeidsgruppe som skal vurderer og foreslå løysingar for ei ny PPU-utdanning i utøvande musikk. Arbeidsgruppa starta arbeidet i september og skal etter planen levere ein rapport frå arbeidet innan 31. oktober 2023.

Tema for kvalitetsmelding for utdanning 2022/2023

Ut frå bestillinga frå prorektor om kvalitetsmelding for utdanning for 2022/23, skal ILU legge vekt på korleis vi arbeider med å styrke sjølve kvalitetsarbeidet i kvalitetsmeldinga dette året. Ulikt frå tidlegare, blir institutta ikkje bede om å greie ut om kvaliteten i dei ulike studieprogramma, men å legge vekt på planane for utvikling av studieporteføljen, i tillegg til å svare på spørsmål om korleis vi arbeider med å styrke det systematiske kvalitetsarbeidet. Bestillinga er formidla vidare til studieprogramleiarane og arbeidet med kvalitetsmeldinga vil i hovudsak gå føre seg i ILU sitt utdanningsutval.

Tema og utviklingsområde i den strategiske utviklinga av studieporteføljen

I mai 2023 sendte SU-fakultetet eit notat til institutta om prosess og kriterium for det vidare arbeidet med studieporteføljen ved SU (sjå vedlegg). I notatet blir institutta bede om å gå gjennom og gjere strategiske vurderingar av den samla emne- programporteføljen fram mot studieåret 2025/2026³.

ILU har gått gjennom emne- og studieprogramporteføljen i tråd med notatet frå SU-fakultetet. Resultata av dette arbeidet blir lagt fram for drøfting i instituttet sitt leiarmøte 18. september 2023, saman med eit notat som gir strategiske vurderingar av funna frå gjennomgangen, skisserer

³ Gjennomgangen omfattar utdanningstilbodet på bachelor- og masternivå, medan ph.d.-utdanningane blir følgde opp i ein eigen prosess, som eit av tiltaka etter evalueringa av ph.d.-utdanninga i 2022.

moglege endringar i emne- og studieporteføljen dei kommande åra og foreslår korleis instituttet kan arbeide med desse endringane framover.

Dei vidare vurderingane omfattar både endringar i studieporteføljen på kort sikt, som kan bli sett i verk allereie frå studieåret 2024/2025, og på lengre sikt.

Endringar i studieporteføljen som skal ha verknad frå 2024/2025 må vere ferdige for vedtak i løpet av hausten 2023. Eit viktig mål på kort sikt er å redusere talet på emne, til dømes gjennom å

- avvikle emne som ikkje er knytt til studieprogram
- bruke fleire emne på tvers av fag og studieprogram
- stanse opptak til studium som det er plan om å avvikle frå 2025/2026

I tillegg skal instituttet gi strategiske vurderingar av studieporteføljen på lang sikt, som kan ha verknad frå 2025/2026 og seinare. Desse endringane blir melde som langsiktig utvikling av studieporteføljen, med innmeldingsfrist 16. november:

- Samordne emnetilbodet i vitenskapsteori og forskingsmetode i syklus 2 i MGLU.
- Undersøke om og korleis det er mogleg å innføre ex.phil. i grunnskulelærerutdanningane.
- Undersøke om det er mogleg å skrive ut vitnemål etter dei tre første åra i grunnskulelærerutdanningane.
- Avvikle den erfaringsbaserte masterutdanninga for lærarspesialistar (MES).
- Avvikle fem studieretningar i Master i fagdidaktikk og vurdere nytt namn som kan bidra til å styrke rekrutteringa til programmet.
- Samordne emne og undervisning på tvers av fag og studieprogram.

Vedlegg:

- *Prosess og kriterier i vidare arbeid med studieporteføljen ved SU.* Notat frå Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, datert 11.5.2023.
- *Gjennomgang av studieporteføljen ved ILU.* Rapport datert 12.9.2023

Notat

Til: Institutt for lærerutdanning, Institutt for sosialt arbeid, Institutt for pedagogikk og livslang læring, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Institutt for geografi, Institutt for sosialantropologi, Institutt for psykologi

Kopi til:

Fra: Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur

Prosess og kriterier i videre arbeid med studieporteføljen ved SU

Dette notatet beskriver videre arbeid knyttet til mål 4 i periodeplanen, *Strategisk utvikling av studieporteføljen*. Notatet beskriver arbeid som skal gjøres på hvert institutt, og arbeid som skal gjennomføres i samarbeid på tvers av institutt.

Alle instituttene skal gå gjennom og gjøre en strategisk vurdering av sin samlede emne- og programportefølje. Det kan variere mellom instituttene hva som bør prioriteres i gjennomgangen, og hvilke endringer som forventes. I tillegg skal instituttene bidra i fellestiltak for å styrke samarbeid om studietilbud på tvers av institutt. Prioriteringer og forventninger vil være tema på prodekanenes utdanningsdialogmøter med instituttene i juni.

Fakultetsstyret ble orientert om prosessen 27. april. Notat med beskrivelse av prosess og kriterier i videre arbeid med studieporteføljen sendes til instituttene etter innspill fra instituttledermøtet 2. mai og i utdanningsutvalget 4. mai.

Dekanen forventer at saken diskuteres i interne møtefora på institutt fram mot tidspunkt for utdanningsdialogmøtene i juni, slik at instituttledelsen i dialogmøtet kan presentere en plan for arbeidet på eget institutt, og hvilke prioriteringer instituttet anser som hensiktsmessig. Agenda for utdanningsdialogmøtene er vedlagt.

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880

E-post:
postmottak@su.ntnu.no
<http://www.ntnu.no>

Besøksadresse

Dragvoll, Loholt Allé 87,
Paviljong C

Telefon

+47 73 59 19 00

Telefaks

+47

Saksbehandler

Merete Molberg

Tlf: +47 73 59 04 37

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Prosess/tidslinje

2023

- 11. april: Instituttleder møte (fakultetsstyresak)
- 27. april: Behandling i fakultetsstyret
- 2. mai: Instituttleder møte
- 4. mai: Utdanningsutvalg
- Ca. 10. mai: Notat til instituttene sendes i ePhorte
- 15. mai: Studieprogramledersamling
- 30. mai: Instituttleder møte
- 8.-16. juni: Utdanningsdialogmøter med instituttene
- Ca. 20. juni: Ordinær bestilling – studieplanarbeid, kvalitetsmelding, langsiktig porteføljeutvikling og bestilling tilpasset hvert enkelt institutt
- November: Frist for kvalitetsmelding og planer for langsiktig porteføljeutvikling
- Desember: Frist EpN, studieåret 2024/2025 og notat som beskriver endringer i emneporteføljen og de vurderingene instituttet har gjort.

2024:

- Februar: Ferdigstilling av studieplaner 2024/2025
- Februar: Endringer i studieporteføljen fra 2025/2026, trinn 1
- Juni: Endringer i studieporteføljen fra 2025/2026, trinn 2
- November: Frist for kvalitetsmelding + planer for langsiktig porteføljeutvikling
- Desember: Frist EpN, studieåret 2025/2026

Bakgrunn

Rammebetingelsene i sektoren er i endring, og styringssignalene peker tydelig i retning av trangere økonomi og dermed behov for strammere prioritering og mer strategisk dimensjonering av studieporteføljen. Som resten av samfunnet blir UH-sektoren berørt av makrotrender som det grønne skiftet og endret befolkningssammensetning, og i mars la regjeringen fram Utsynsmeldingen, som beskriver grep for å tilpasse utdanningssystemet til framtidige kompetansebehov. Samtidig presenterte regjeringen rammene for et nytt finansieringssystem med færre resultatbaserte indikatorer og større forventninger til strategisk styring på institusjonsnivå.

I lys av denne utviklingen vurderer institusjoner i hele sektoren studieporteføljen i et faglig og økonomisk perspektiv. Fra NTNU er det forventninger om at også fakultetene følger opp dette arbeidet. For å kunne opprettholde en studieportefølje med høy kvalitet, tilpasset samfunnets behov i dag og framover og med basis i solide fagmiljø og ny forskning, er det avgjørende å sikre økonomisk handlingsrom. En samlet gjennomgang av studieporteføljen ved SU er etter dekanens mening derfor nødvendig. En del av dette arbeidet er en strategisk vurdering ved instituttene av emner og program i de kommende studieplanprosessene, en annen er å utforske muligheter for å samordne deler av utdanningstilbud på tvers av studieprogram. Dette kan gjelde både kjernekompetanse og tematisk orienterte studietilbud, internt på SU og eventuelt i samarbeid med fagmiljø ved andre fakulteter.

I NTNUs utviklingsavtale med KD og i SUs egen periodeplan er det også forventninger til at studieporteføljen utvikles i tråd med de store samfunnsutfordringene og anbefalinger i sluttrapporten fra prosjektet *Fremtidens HUMSAM-studier* (FHS). Dette omfatter blant annet tverrfaglig samarbeid, arbeidslivsrelevans og tilrettelegging for livslang læring. Dette er tematikk som er relevant uavhengig av utdanningsområde.

Målet med det videre arbeidet med studieporteføljen er derfor å skape handlingsrom for utvikling av studieprogrammene under endrede økonomiske rammer og i tråd med målene i periodeplanen, og samtidig tilpasse utdanningsaktivitet og ressursbruk på en slik måte at instituttene ivaretar alle oppgavene de har ansvar for (knyttet til både forskning, utdanning, innovasjon og formidling).

Dekanen ser behov for å se på studieporteføljen langs flere spor parallelt. Dette dokumentet beskriver prosessene som skal gjøres framover, med vekt på det instituttene skal gjøre i tilknytning til ordinære prosesser for utvikling av studieplaner og portefølje.

Plan for videre arbeid på instituttene

Instituttene skal gå gjennom og gjøre en strategisk vurdering av sin samlede emne- og programportefølje i perioden fram mot studieåret 2025/2026.¹ Arbeid med endringer i porteføljen er langsiktig og må skje i flere steg i henhold til fristene i årshjulet på utdanningsområdet (se tidslinje over):

1. Strategisk vurdering av *emneporteføljen*, med endringer fra studieåret 2024/2025 (og 2025/2026).
2. Strategisk vurdering av *studieprogramporteføljen*, med endringer tidligst fra studieåret 2025/2026.

Instituttene har ulike utgangspunkt og utfordringer, og noen er i gang med – eller har allerede gjennomført – utviklingsarbeid knyttet til hele eller deler av studieporteføljen. Dette kan innebære endringer i emneportefølje, programstruktur eller sammenslåing av program som krever nedleggelse av eksisterende og opprettelser av nytt program. Alle instituttene kan velge å arbeide med studieprogrammene og programporteføljen parallelt med emneporteføljen dersom det anses hensiktsmessig, eller dersom dekanen ser det nødvendig. Dekanen vil sammen med hvert enkelt institutt avklare hva som bør prioriteres i gjennomgangen, og hvilke endringer som forventes. Dette

¹ Gjennomgangen som beskrives her, omfatter utdanningstilbud på bachelor- og masternivå. Ph.d.-utdanningen følger egen tiltaksplan etter periodisk evaluering i 2022 (jf. periodeplan). Emnetilbudet i ph.d.-utdanningen er et av hovedområdene i oppfølgingsarbeidet. Tiltaksplanen for perioden 2024–2026 fastslår at SU skal tilby et helhetlig emnetilbud på ph.d.-programnivå, med mulighet for samarbeid på tvers av institutter om enkeltemner spesielt knyttet til teori og metode (tiltak 9 for perioden 2024–2026). Instituttene oppfordres til å se den totale utdanningsaktiviteten som inngår i beskrivelsen i dette notatet i sammenheng med tiltaksplanen for ph.d.-programmene.

vil bli tema på prodekanenes utdanningsdialogmøter med instituttene i juni. Etter dette vil hvert institutt få en egen, tilpasset bestilling.

Arbeidet knyttes til de ordinære prosessene i årshjulet for utdanningsområdet, og det legges opp til at gjennomgangen skjer instituttvis. Fakultetsadministrasjonen vil bidra med råd og støtte etter behov. Prosessen forankres i instituttledermøtet, og målsettinger og problemstillinger på tvers av institutt drøftes i utdanningsutvalget. Utdanningsutvalget vil i tillegg ha en koordinerende rolle der det er behov for å se på tilgrensende faglig tematikk og eventuell overlapp i tilbud med tanke på mulig samarbeid om eller samordning av studietilbud.

Studieseksjonen ved SU har lagt ved et enkelt datagrunnlag som skal være en støtte i arbeidet med emne- og programgjennomgangen (se lenker til slutt i notatet).

1. Gjennomgang av emneporteføljen

Instituttene skal med utgangspunkt i kriteriene under, vurdere hvilke emner som skal videreføres, og hvilke som eventuelt kan legges ned, slås sammen eller eventuelt utvikles til nye emner. Dette arbeidet skal pågå våren og høsten 2023, slik at endringer kan få virkning fra studieåret 2024/2025.

Følgende kriterier skal inngå i vurderingen:

- Emner som over tid har få oppmeldte studenter.
- Grad av og ressursbruk knyttet til valgfrihet i studieprogrammene.
- Emner som er avhengige av enkeltpersoner.
- (Deler av) program/tilbud som kan gjøres mer fleksible og tilpasses nye målgrupper.
- Emner som kan inngå i tematiske emnepakker på tvers av institutt.
- Emner med overlappende/tilgrensende tematikk eller faglig innhold på eget og andre institutt.

Kriteriene skal være verktøy i gjennomgangen og brukes som utgangspunkt for strategisk vurdering. Det er ingen uttømmende liste. Andre momenter kan være viktige å ta med i vurderingen, og det kan være strategiske grunner til at emner skal videreføres. Endringer skal derfor gjøres ut fra en helhetlig vurdering av det samlede tilbudet. Kompetanseprofilen som ble utarbeidet i FHS-prosjektet, kan støtte instituttens helhetlige arbeid, både i emne- og programgjennomgangen.

2. Gjennomgang av programporteføljen

Instituttene skal i tillegg gjøre en strategisk vurdering av studieprogramporteføljen og opptaksrammer med utgangspunkt i kriteriene under:

- Program som over tid har lave/synkende søkertall
- Program som over tid har lav inntakskvalitet (poenggrenser/karaktersnitt)
- Program som ikke fyller opptaksramma over tid
- Antall studieretninger (der det er aktuelt)

Vi må forvente at andre kriterier vil komme til som resultat av endringer i finansieringssystemet og grunnlagsarbeidet knyttet til dimensjonering/omfordeling av studieplasser ved NTNU. Dette arbeidet skal etter planen ferdigstilles høsten 2023.

Resultat

Gjennomgangen skal føre til endringer i emne- og programporteføljen med virkning fra 2024/2025 og 2025/2026.

Endringene skal knyttes til de ordinære prosessene i årshjulet for utdanningsområdet. Instituttene beskriver endringene i emneporteføljen i et notat til studieplansaken og begrunner de valgene som er gjort. Strategiske vurderinger knyttet til endringene i studieporteføljen beskrives i instituttets kvalitetsmelding for utdanning. Eventuelle opprettelser og nedleggelse av studieprogram meldes inn til fristene for trinn 1 og trinn 2.

Plan for videre samarbeid mellom institutt

Dekanen ser som nevnt behov for å gjennomføre utviklingsarbeid og styrke samarbeid på tvers av studieprogram og institutt. Dette inkluderer videre arbeid med å iverksette anbefalinger fra Fremtidens HUMSAM-studier og utvikle studiene i tråd med forpliktelsene i utviklingsavtalen med KD. Fakultetet vil også vektlegge arbeidet med livslang læring og å utvikle fleksible og digitale studietilbud tilpasset nye studentgrupper, inkludert å følge opp tidligere utvalgsarbeid om organisasjon og ledelse (jf. mål 5 i periodeplanen). I profesjonsstudiene er det behov for blant annet å styrke den tverrprofesjonelle samhandlingskompetansen.

Det skal derfor opprettes arbeidsgrupper for å 1) styrke og samordne metodetilbudet, 2) utvikle områdeemnet, 3) utrede studietilbud i organisasjon og ledelse for oppvekstområdet og 4) undersøke muligheter for opprettelse av *Bachelor of Honours*-program.

Mandat for de ulike arbeidene vil bli utarbeidet i løpet av mai 2023 slik at gruppene kan komme i gang før sommeren. Det forventes at instituttene bidrar i arbeidsgruppene (som leder av arbeidet, som deltakere og/eller som sekretariat).

Dekanen tar forbehold om at uforutsette endringer i rammebetingelser og/eller porteføljearbeid på institutt kan utløse behov for andre prioriteringer.

Datagrunnlag

Under er det lenket opp til ulike rapporter instituttene kan bruke i arbeidet. Tallgrunnlaget er tenkt som en støtte til instituttene i strategiske vurderinger av porteføljen.

Fakultetet vil ved behov utvide datagrunnlaget underveis i prosessen. Det er også sannsynlig at NTNU sentralt vil produsere ulike typer statistikk framover – spesielt på programnivået – for eksempel i forbindelse med arbeidet i dimensjoneringsutvalget.

Emner

- [Undervisningsmeldte studenter studieårene 2019/20–2022/23](#)
- [Eksamensstatistikk 2020–2022](#)
- [Studiepoengproduksjon 2019–2022](#)

Program*Grunnstudier (Samordna opptak)*

- [Søkertall og opptaksrammer 2019–2023](#) (rapporten har flere sider)
- [Søker- og møtt-tall 2019–2022](#) (rapporten har flere sider)
- [Karakterpoeng Samordna opptak 2018–23](#) (rapporten har flere sider)

Toårig master

- [Søkertall 2019–2023](#)
- [Opptaksrammer og møtt 2020–2022](#)

Vedlegg

Møteplan og agenda for utdanningsdialoger juni 2023

Institutt for lærerutdanning

Gjennomgang av emneporteføljen ved ILU

12.09.2023

Innhald

Innleiing.....	2
Samandrag av innsikter frå gjennomgangen	2
Om ressurstildeling i emna	3
Gjennomgang av emna per utdanningstilbod	4
Grunnskulelærerutdanning 1.–7. og 5.–10. trinn	4
Praktisk-pedagogisk utdanning og femårig lektorutdanning 8–13.....	11
Yrkesfaglærerutdanning.....	16
Bachelorutdanning i arkiv- og samlingsforvaltning.....	18
Masterutdanning i fagdidaktikk	20
Master i arkiv og dokumentasjonsforvaltning	22
Erfaringsbaserte masterutdanningar	23
Vidareutdanning	25
Andre emne	29

Innleiing

Etter fleire år med kraftig vekst, står vi no overfor i ein situasjon der bevillingane til UH-sektoren går nedover. På grunn av dei økonomiske utsiktene ønsker NTNU å redusere utdanningsaktiviteten i åra som kjem og gjere ei meir strategisk dimensjonering av studieporteføljen. I eit notat om prosess og vidare arbeid med studieporteføljen ved SU datert 11.5.2023 ber SU-fakultetet alle institutta om å gå gjennom og gjere ei strategisk vurdering av den samla emne- programporteføljen fram mot studieåra 2024/25 og 2025/26. Dette notatet er eit første steg i dette arbeidet og skal danne eit grunnlag for vidare strategiske vurderingar av emne- og programporteføljen ved ILU.

Utgangspunktet for arbeidet med emneporteføljen ved ILU er at vi per i dag brukar meir ressursar på undervisning enn vi har høve til ut frå tildelinga vi får over statsbudsjettet – emneporteføljen vår er altså for stor. Gjennomgangen som følgjer gir ei oversikt over emna knytt til studieprogram og fagområde utan å gå inn på innhaldet i emna. Målet med gjennomgangen er å få oversikt over instituttet sine emne, innsatsen i form av timeressurs som er sett av til kvart emne, korleis denne ressursen blir nytta i emna og korleis han står i forhold til utteljinga i emna, uttrykt gjennom studenttal og studiepoengproduksjon. Kartlegginga gir eit grunnlag for å gjere strategiske vurderingar om utvikling av ILU sin emne- og programportefølje, samstundes som vi skal sikre god kvalitet i utdanningane våre.

Samandrag av innsikter frå gjennomgangen

Det er generelt lite valfridom i studieprogramma når det gjeld emne. I lærarutdanningane er emna i hovudsak gitt av studieplanen ut frå kva studieretning eller undervisningsfag studentane har i planen sin. Den store majoriteten av ILU sine 378 emne er dermed å rekne som obligatoriske, ettersom dei ligg utan andre val i studentane sine utdanningsplanar. Det er likevel nokre unntak, først og fremst gjeld det opne emne, EiT-emne og emne som er særleg utvikla for utvekslingsstudentar, i tillegg til vidareutdanningsemne.

Gjennomgangen viser at det er potensial for meir gjenbruk av emne på tvers av studieprogram og fag. Dei fleste emna blir brukte i berre ei utdanning, sjølv om fleire av utdanningane våre har samanfallande læringsutbytteskildringar og er organiserte på liknande vis – dette gjeld spesifikt grunnskulelærarutdanningane og PPU heiltid og profesjonsfaget i dei femårige lektorutdanningane for trinn 8–13.

Vidare ser ein av gjennomgangen at undervisningsomfanget i emna varierer mykje. Omfanget av planlagt undervisning i emne på 15 studiepoeng varierer til dømes frå 54 (MDID) til 168 (MGLU kroppsøving) timar. Rapporten går ikkje nærmare inn i kva som ligg til grunn for denne variasjonen – det kan ha årsak i vurderingar knytt til eigenarten til kvart enkelt emne, men det kan også vere meir tilfeldige variasjonar som er baserte på ein innarbeidd praksis og historiske forhold.

Som grunnlag for emnegjennomgangen har ILU fått tilsendt datasett som viser talet på undervisningsmeldte studentar og studiepoengproduksjon i emna. Rapporten inneheld lenker til desse datasetta, slik at lesarane kan gå inn i desse tala for kvart enkelt emne. I dette datasettet er emne med 10 eller færre undervisningsmeldte studentar flagga med gult flagg. ILU har mange emne i denne kategorien. Dette er i hovudsak emne i studieprogram med låg rekruttering og/eller få studentar i ei studieretning eller fag, til dømes i den treårige yrkesfaglærarutdanninga, enkelte emne i PPU-

utdanningane og enkelte fag i grunnskulelærarutdanninga. I PPU og yrkesfaglærarutdanninga har lave studenttal vore eit tema i lang tid, og det er allereie tatt grep i studieplanane for å auke studenttalet i kvart emne. Datasettet som er brukt i emnegjennomgangen kan uansett vere nyttige å sjå til når ein vurderer korleis ILU kan effektivisere emneporteføljen framover.

Om ressurstildeling i emna

Emna våre får tildelt ressursar i form av arbeidstimar. Timetalet som blir gitt til kvart emne er regulert i [ILU sitt ressursbudsjett](#). Ressursbudsjettet blei revidert siste gong i 2019.

I ressursbudsjettet blir timane til kvart emne berekna ut frå emnet si vekt (studiepoeng) og studenttalet i emnet. For lærarutdanningane, masterutdanningar, ph.d.-emne og vidareutdanning gir berekninga i eit emne på 15 studiepoeng med 30–40 studentar ein samla timeressurs på 340 timar. Desse timane skal dekke all aktiviteten i eit emne – emneplanlegging, undervisning, rettleiing, vurdering, etterarbeid etter vurdering, emneevaluering, emnerevisjon og eventuell koordinering. I tillegg gir vi ekstra timar til emne innanfor kunstfag, kroppsøving og naturfag i grunnskulelærarutdanninga, ettersom dette er fag som krev ekstra undervisning i laboratorium eller verkstad. Bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning har derimot eit fråtrekk på 30 timar per 7,5 studiepoeng, med årsak i at dette programmet har ei lågare finansiering i Kunnskapsdepartementet sin finansieringsmodell. Emnegjennomgangen inneheld informasjon om kor mange undervisningstimar som er planlagde i kvart emne, men seier ikkje noko om korleis den totale timeressursen til kvart emne blir brukt i fagmiljøa.

Timeressursen per emne blir gitt til fagseksjonen. Fagseksjonen står i prinsippet fritt til å disponere denne ressursen og fordele han mellom emna ut frå ei vurdering av behova til emna. I kartlegginga er det ikkje undersøkt nærmare om fagseksjonane gjer mange slike omfordelingar av timeressursen, eller om ressursen som er tildelt i stor grad følger emna.

I tillegg til den grunnleggjande timeressursen til emna er det mogleg å bruke ekstra ressursar til læringsassistentar og/eller gjesteforelesarar. ILU har instituttinterne [retningslinjer for læringsassistentar](#) frå mai 2021, som mellom anna opnar for at alle emne i første og andre studieår kan bruke inntil 80 timar til læringsassistent per 15 studiepoeng og studentgruppe (ca. 40 studentar). I tillegg har vi hatt ei ordning der emna kvart semester kan søke om ekstra ressursar til læringsassistentar, gjesteforelesarar og ekskursjonar. I gjennomgangen er desse tildelingane omtalt for kvart studieprogram.

Gjennomgang av emna per utdanningstilbod

Gjennomgangen er ordna etter studieprogram. For kvart studieprogram er den overordna oppbygginga og organiseringa av emna skildra, slik at lesaren kan få eit inntrykk av vala som er gjort i utforminga av kvart studieprogram. Vidare inneheld gjennomgangen ein omtale av studiepoengproduksjonen og studenttalet i kvart studieprogram og emne. Studiepoengproduksjon er uttrykt i form av årsekvivalentar for ein fulltidsstudent, forkorta SPE. 1 SPE utgjer 60 studiepoeng. Notatet sjølv omtaler programma på overordna nivå og går i liten grad inn i kvart enkelt emne, men inneheld lenker til emneoversikter som den interesserte lesaren kan gå inn i.

Endeleg gir gjennomgangen innsyn i undervisningsomfanget i emna, basert på timeplanen for emna i NTNU sitt timeplansystem TP. Eventuell undervisning som ikkje er planlagt i TP, til dømes undervisning i ILU sine spesialrom, kjem ikkje fram her. Læringsassistentar og ekstra ressurs til gjesteforelesarar og ekskursjonar er også tatt med i omtalen av utdanningane.

Grunnskulelærerutdanning 1.–7. og 5.–10. trinn

Om studieprogrammet

Grunnskulelærerutdanning 1.–7. trinn (MGLU1-7) og grunnskulelærerutdanning 5.–10. trinn (MGLU5-10) er femårige integrerte masterutdanningar. Utdanningane har kvar si forskrift om rammeplan som er styrande for innhaldet og organiseringa i utdanningane, men det er også mange parallellar og felles problemstillingar og løysingar. Her har vi derfor vald å omtale dei to programma under eitt.

I begge programma vel studentane undervisningsfag og masterfordjuping undervegs i utdanninga (sjå under). Dei kan velje masterfordjuping i desse faga:

- Engelsk
- KRLE
- Kroppsøving
- Kunst og handverk
- Musikk
- Naturfag
- Norsk
- Matematikk
- Samfunnsfag
- Sosialpedagogikk
- Spesialpedagogikk

I tillegg kan studentane velje masterfordjuping i teiknspråk, som vi tilbyr i samarbeid med Institutt for språk og litteratur (NTNU) og Fakultet for lærarutdanning og internasjonale studiar (OsloMet).

Alle masterfordjupingane er også tilbod som undervisningsfag på 30 eller 60 studiepoeng i løpet av dei tre første åra av utdanninga. I tillegg er det mogleg å velje 30 studiepoeng i undervisningsfaget mat og helse, som blir gitt av Nord universitet sin campus i Levanger.

Oppbygging av MGLU1-7

Grunnskulelærerutdanninga for 1.–7. trinn inneheld følgande delar:

- Bachelornivå:
 - 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap
 - 30 studiepoeng norsk
 - 30 studiepoeng matematikk
 - 30 studiepoeng i eit undervisningsfag (fag A)
 - 30 studiepoeng i ytterlegare eitt undervisningsfag eller skulerelevant fag (fag B)
 - 30 studiepoeng fordjuping i norsk, matematikk, fag A eller fag B
 - 85 dagar praksis
- Masternivå:
 - 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap
 - 90 studiepoeng i studenten sitt masterfag (dersom studenten tar masterfordjuping i sosialpedagogikk eller spesialpedagogikk, 30 studiepoeng på masternivå vere i eitt av undervisningsfaga).
 - 30 dagar praksis

Studentane blir tatt opp til programmet med norsk og matematikk. I første studieår vel dei fag A, medan dei vel fag B og masterfordjuping på våren i andre studieår. I val av undervisningsfag og masterfordjuping blir studentane rangerte etter karakterar.

Oppbygging av MGLU5-10

Grunnskulelærerutdanninga for 5.–10. trinn inneheld følgande delar:

- Bachelornivå:
 - 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap
 - 60 studiepoeng norsk eller matematikk
 - 30 studiepoeng i eit undervisningsfag (fag A)
 - 30 studiepoeng i ytterlegare eitt undervisningsfag eller skulerelevant fag (fag B)
 - 30 studiepoeng fordjuping i norsk/matematikk, fag A eller fag B
 - 85 dagar praksis
- Masternivå:
 - 30 studiepoeng pedagogikk og elevkunnskap
 - 90 studiepoeng i studenten sitt masterfag (dersom studenten tar masterfordjuping i sosialpedagogikk eller spesialpedagogikk, 30 studiepoeng på masternivå vere i eitt av undervisningsfaga).
 - 30 dagar praksis

Studentane blir tatt opp til programmet med norsk eller matematikk. I første studieår vel dei fag A, medan dei vel fag B og masterfordjuping på våren i andre studieår. I val av undervisningsfag og masterfordjuping blir studentane rangerte etter karakterar.

Emne og undervisning på tvers av utdanningane

Det er ei rekkje emne som er felles for MGLU1-7 og MGLU5-10, der altså både emneinnhald, emnekode og undervisninga er felles for studentar frå dei to programma. Dette gjeld særleg i faga spesialpedagogikk og sosialpedagogikk og i emne i 4. og 5. studieår for fleire fag. Tabell 1 gir ei oversikt over emna dette gjeld.

Tabell 1 Emne som er felles i MGLU1-7 og MGLU5-10, sortert etter undervisningsfag

Emnekode	Emnenamn	Fag	SP ¹
MGLU4202	Lingvistiske perspektiv på språklæring i engelsk i fleirkulturelle og fleispråklege kontekstar	Engelsk	15
MGLU5205	Avanserte/innovative undervisningsmetodar i engelskklasserommet	Engelsk	15
MGLU5206	Metodeemne i engelskdidaktikk	Engelsk	15
MGLU5207	Masteroppgåve i engelsk	Engelsk	30
MGLU5211	Vitskapsteori og metode for fagdidaktikk i KRLE	KRLE	15
MGLU5212	Masteroppgåve i KRLE	KRLE	30
MGLU4203	Kroppsøving som forskingsfelt	Kroppsøving	15
MGLU4220	Fag, profesjon og kunnskapsutvikling i kroppsøving	Kroppsøving	15
MGLU5213	Physical literacy	Kroppsøving	7,5
MGLU5214	Vitskapsfilosofi, teori- og metodefordjuping i kroppsøving	Kroppsøving	15
MGLU5215	Masteroppgåve i kroppsøving	Kroppsøving	30
MGLU5216	Motorisk læring og utvikling i kroppsøving	Kroppsøving	7,5
MGLU4207	Kunst og handverk, å utforske materialar og teknikkar på verkstad	Kunst og handverk	15
MGLU4213	Kunst og handverksfeltet i kontekst	Kunst og handverk	7,5
MGLU4237	Estetiske læreprosessar	Kunst og handverk	7,5
MGLU5231	Kunstnarisk utviklingsarbeid i kunst og handverk	Kunst og handverk	15
MGLU5232	Masteroppgåve i kunst og handverk - skriftleg	Kunst og handverk	30
MGLU5234	Masteroppgåve i kunst og handverk - skapande arbeid	Kunst og handverk	30
MGLU5239	Kunsthagdidaktisk forskning: vitskapsteori, metode og analyse	Kunst og handverk	15
MGLU5204	Masteroppgåve i matematikdidaktikk	Matematikk	30
MGLU4215	Musikk, teknologi og didaktikk	Musikk	7,5
MGLU4216	Musikkpedagogiske grunnlagspraksiser	Musikk	7,5
MGLU4238	Komponering og produksjon	Musikk	15
MGLU5218	Musikk, teknologi og didaktikk	Musikk	7,5
MGLU5222	Masteroppgåve i musikkdidaktikk	Musikk	30
MGLU5225	Masteroppgåve i musikkdidaktikk med praktisk del	Musikk	30
MGLU5236	Fordjuping i praktisk/kunstnarisk disiplin	Musikk	7,5
MGLU4209	Utforskande naturfag	Naturfag	7,5
MGLU4211	Naturfag som skolefag	Naturfag	7,5
MGLU4212	Biologisk mangfald	Naturfag	7,5
MGLU5208	Vitskapsteori og metode (naturfag)	Naturfag	15
MGLU5209	Masteroppgåve i naturfag	Naturfag	30
MGLU5233	Naturfagets eigenart	Naturfag	7,5

¹ SP=omfang oppgitt i studiepoeng

MGLU4201	Norskdidaktikk - Historiske, teoretiske og kulturelle innfallsvinklar	Norsk	15
MGLU5202	Masteroppgåve i norskdidaktikk	Norsk	30
MGLU5210	Masteroppgåve i samfunnsfag	Samfunnsfag	30
LÆR1000	Kunnskap, læring og danning i lærarprofesjonen	Pedagogikk og elevkunnskap	7,5
MGLU3202	Elevmangfald, oppvekstvilkår og likeverdig opplæring	Sosialpedagogikk	30
MGLU5228	Sosialpedagogisk arbeid i skolen	Sosialpedagogikk	15
MGLU5230	Masteroppgåve i sosialpedagogikk	Sosialpedagogikk	30
MGLU3201	Innføring i spesialpedagogikk	Spesialpedagogikk	30
MGLU5223 ²	Spesialpedagogiske moglegheiter og utfordringar innanfor lesing, skriving og matematikk	Spesialpedagogikk	15
MGLU5224 ²	Spesialpedagogikk med vekt på sosiale og emosjonelle utfordringar	Spesialpedagogikk	15
MGLU5227	Masteroppgåve i spesialpedagogikk	Spesialpedagogikk	30
MGLU5229	Vitskapsteori og metode	Spesialpedagogikk/ Sosialpedagogikk	15

I tillegg til emnekodar som blir underviste på tvers av dei to utdanningane, er det nokre emne der undervisninga er organisert felles for emne i MGLU1-7 og MGLU5-10, enten i enkelte timar eller i heile emnet. Dei to tabellane under gir ei oversikt over kva emne det gjeld og omfanget på felles undervisning i emna våren og hausten 2023. Omfanget og organiseringa av felles undervisning kan variere frå år til år.

Tabell 2 Emne med felles undervisning i delar av emnet.

Fag / emnenamn	Emne MGLU1-7	Emne MGLU5-10	Felles undervisning
Naturfag 2	MGLU3107	MGLU3507	12 timar
Pedagogikk og elevkunnskap 3	MGLU4114	MGLU4514	22 timar
Pedagogikk og elevkunnskap 4	MGLU4115	MGLU4515	8 timar

Tabell 3 Emne med felles undervisning i heile emnet.

Fag / emnenamn	Emne MGLU1-7	Emne MGLU5-10	Felles undervisning
Engelsk 2, emne 2	MGLU3104	MGLU3504	Heile emnet
KRLE: Forsking og didaktikk	MGLU3112	MGLU3512	Heile emnet
KRLE: Individua sin religion/livssyn...	MGLU4111	MGLU4511	Heile emnet
KRLE: Religion og livssyn i samfunn...	MGLU4112	MGLU4512	Heile emnet
Kunst og handverk 1, emne 1	MGLU1111	MGLU1511	Heile emnet
Kunst og handverk 1, emne 2	MGLU2511	MGLU2111	Heile emnet
Kunst og handverk 2	MGLU3118	MGLU3518	Heile emnet
Musikk 1, emne 1	MGLU1114	MGLU1514	Heile emnet
Musikk 1, emne 2	MGLU2114	MGLU2514	Heile emnet

² Studentane skal velje eitt av dei to emna MGLU5223 og MGLU5224.

Norsk: Skrivning, lesing og munnleg...	MGLU4101	MGLU4501	Heile emnet
Norsk: Vitskapsteori og metode	MGLU5201	MGLU5502	Heile emnet
Fordjuping i samfunnsfag	MGLU3111	MGLU35111	Heile emnet

Fellesemne

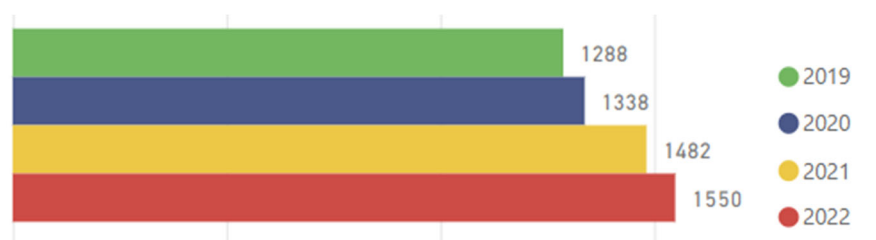
I forskrift om studiar ved NTNU §§ 4-11 og 4-12 er det festa at alle femårige integrerte masterutdanningar skal ha fellesemna ex.phil (7,5 studiepoeng), områdeemne (7,5 studiepoeng) og ekspertar i team (7,5 studiepoeng). Av disse tre fellesemna har grunnskulelærerutdanningane i dag berre områdeemnet LÆR1000, men det er innvilga programfritak frå ex.phil og Ekspertar i team i inntil fem år, til og med studieåret 2027/2028. Rektor har uttrykt ei klar forventning om at ex.phil blir tatt inn i grunnskulelærerutdanningane innan fem år, og at det blir gjort ei ny vurdering om behovet for programfritak når det blir fatta vedtak om nye rammeplanar for grunnskulelærerutdanningane.

Masteroppgåva

Masteroppgåva har som regel ein emnekode per fag som er felles for MGLU1-7 og MGLU5-10. Unntaka er i musikk og i kunst og handverk, der det er to ulike emnekoder for masteroppgåva som studentane kan velje mellom, avhengig av om dei har ein praktisk del/skapande arbeid som del av masteroppgåva.

Studenttal og studiepoengproduksjon i emna

Søkinga til grunnskulelærerutdanninga har gått gradvis nedover sidan toppåret i 2018, då det var så mange som 747 førsteprioritetssøkarar og 404 møtte studentar. Til samanlikning var det 462 førsteprioritetssøkarar og 363 som takka ja til studieplass i 2023. Dei høge søkar- og møtt-tala frå dei første åra med femårig integrert grunnskulelærerutdanning, i tillegg til innføringa av eit femte studieår, gjer at studiepoengproduksjonen i desse to programma har gått oppover sidan 2019, slik det går fram av figur 1. I denne framstillinga er også dei gamle fireårige grunnskulelærerutdanningane inkludert for å gje eit rett bilete av den reelle auka i grunnskulelærerutdanningane.

Figur 1 Samla studiepoengproduksjon i grunnskulelærerutdanningane, inkludert fireårig grunnskulelærerutdanning

For å halde studiepoengproduksjonen på dette nivået, er vi avhengige av å framleis rekruttere godt og forebygge fråfall.

[Liste over emne i MGLU med undervisningsmeldte studentar dei siste fire åra](#), utanom masteroppgåvene.

Denne oversikta viser [undervisningsmeldte studentar i masteroppgåveemna](#) dei siste fire studieåra³.

³ MGLU5204 Masteroppgåve i matematikdidaktikk går over to semester. Det er derfor dei same individa som er meldte i haust- og vårsemesteret i oversikta.

Undervisning

I grunnskulelærerutdanningane er det emne på 7,5, 15 og 30 studiepoeng. Mengda planlagt undervisning per emne varierer:

- I dei 25 emna på 7,5 studiepoeng er det planlagt frå 36 til 88 undervisningstimar per studentgruppe, gjennomsnittleg 53 timar per studentgruppe. I den øvre delen av skalaen ligg fleire naturfaglege emne, medan emne i kunst og handverk, musikk og kroppsøving ligg i botnen av skalaen. Dette har samband med at det blir planlagt undervisning i spesialrom for desse faga, som ikkje kjem fram i timeplanssystemet. Det er vidare verd å merke seg at det er stor forskjell mellom LÆR1000 Kunnskap, læring og danning i lærarprofesjonen og MGLU1513 Pel 1 (5-10), som begge har planlagt 44 timar per studentgruppe, og MGLU1113 PEL1 (1-7), som har 88 timar per studentgruppe.
- Av 107 emne på 15 studiepoeng er det 15 emne som har <80 undervisningstimar, 50 emne har 80–100 undervisningstimar og 42 emne har >100 undervisningstimar *per studentgruppe*.
- Om ein ser bort frå masteremna, er det 15 emne på 30 studiepoeng. Undervisningsomfanget per studentgruppe varierer frå 144 timar til 324 timar per studentgruppe. Naturfag peiker seg ut med mykje undervisning.

Ekstra undervisningsressursar

I 2023 delte instituttet ut til saman 353 605 kroner til gjesteforelesarar, ekskursjonar og fagleg-sosiale aktivitetar i emne i grunnskulelærerutdanninga. Av faga er det berre matematikk og kunst og handverk som ikkje har søkt og fått tildelt middel dette året. Hovuddelen av midla blir nytta til aktivitetar i 3. og 4. studieår. Dei tildelte midla fordeler seg slik mellom faga:

Tabell 4 Tildelte middel til gjesteforelesarar, ekskursjonar og fagleg-sosiale aktivitetar i 2023

Fag	Tildelt i 2023
Engelsk	9 905 kr
Kroppsøving	20 000 kr
Musikk	28 000 kr
Naturfag	45 600 kr
Norsk	70 040 kr
Pedagogikk	121 560 kr
Religion, livssyn og etikk	54 500 kr
Samfunnsfag	4 000 kr

Læringsassistentar blir mykje brukt i undervisninga i grunnskulelærerutdanningane. Planlagde timar til læringsassistentar i 2023 fordeler seg slik mellom faga:

Tabell 5 Tildelte timar til læringsassistent per fag i 2023

Fag	Læringsassistent vår 2023	Læringsassistent haust 2023	Sum
Engelsk	70 timar	40 timar	110 timar
Kroppsøving	80 timar	160 timar	240 timar
Kunst og handverk	80 timar	0 timar	80 timar

Gjennomgang av emneporteføljen ved ILU – september 2023

Musikk	0 timar	0 timar	0 timar
Matematikk	840 timar	560 timar	1400 timar
Naturfag	430 timar	130 timar	560 timar
Norsk	160 timar	640 timar	800 timar
Pedagogikk	240 timar	560 timar	800 timar
Religion, livssyn og etikk	200 timar	0 timar	200 timar
Samfunnsfag	0 timar	320 timar	320 timar

Tid til læringsassistentar i emna kjem i tillegg til og påverkar ikkje tidsressursen til emna i ressursrekneskapen til fagseksjonane.

Praktisk-pedagogisk utdanning og femårig lektorutdanning 8–13

Om studieprogramma

PPU er ei lærarutdanning som bygger på fullført høgare utdanning, med eit omfang på 60 studiepoeng og praksis i skulen. Utdanninga er retta mot undervisning i ungdomsskulen og i vidaregåande skule, og PPU for allmennfag gir i tillegg undervisningskompetanse til mellomtrinnet. Studentane blir tatt opp til utdanninga på grunnlag av fullført høgare utdanning (for allmennfag), profesjonsretta høgare utdanning eller fagutdanning og yrkestoretisk utdanning (for yrkesfag). For opptak til FPPU-Y er det i tillegg krav om yrkespraksis.

ILU tilbyr desse praktisk-pedagogiske utdanningane:

- Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag, heiltid (PRPED)
- Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag, deltid (FPPU-A)
- Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag, deltid (FPPU-Y)

Heiltidsutdanninga blir undervist over eitt studieår. Deltidsutdanning blir undervist samlingsbasert over to studieår.

I tillegg leverer ILU 60 studiepoeng profesjonsfag i dei femårige lektorutdanningane (5LU) ved NTNU – 30 studiepoeng pedagogikk og 15+15 studiepoeng i fagdidaktikk. Innhaldet i emna er i stor grad overlappende med PPU-utdanningane for allmennfag, men emna er annleis organisert for å vere tilpassa krava i rammeplanen for lektorutdanning 8–13. Studentane får opptak til sitt fag 1 og vel fag 2 i løpet av det første studieåret. Dei disiplinlege emna ligg i hovudsak parallelt med dei profesjonsfaglege emna og praksis gjennom utdanninga. Ein stor del av undervisninga på PPU heiltid og femårig lektorutdanning er felles, og fleire grupper blir undervist saman.

ILU tilbyr desse faga i PPU og femårig lektorutdanning 5–13:

Tabell 6 Fagtilbod i PPU og 5LU ved NTNU

Undervisningsfag	Tilbod PPU heiltid	Tilbod 5LU	Tilbod PPU deltid
Naturfag ⁴			X
Samfunnsfaga ⁴			X
Engelsk og framandspråk ⁴			X
Dans, drama og teater ⁴			X
Kroppsøving og idrettsfag	X	X	X
Biologi	X	X	
Fysikk	X	X	
Kjemi	X	X	
Matematikk	X	X	
Teknologi og forskingslære	X		
Geografi	X	X	
Historie	X	X	
Samfunnskunnskap	X	X	

⁴ Desse emna er fagdidaktikkemne som samlar undervisninga for fag som er «i slekt» med kvarandre. Til dømes vil ein student med utdanning i historie ha fagdidaktikk i samfunnsfaga saman med studentar med utdanning innan geografi eller sosiologi.

Engelsk	X	X	
Framandspråk	X		
Fransk		X	
Tysk		X	
Spansk		X	
Norsk	X	X	
Film og mediefag	X		
Kunst og handverk	X		
Musikk	X		
Religions- og etikkfag	X	X	

Oppbygging av PRPED og FPPU-A

PPU for allmennfag er bygd opp av 30 studiepoeng i pedagogikk, 15 studiepoeng fagdidaktikk i fag 1 og 15 studiepoeng fagdidaktikk i fag 2. Dersom studenten er tatt opp med berre eitt undervisningsfag, blir fagdidaktikk i fag 2 erstatta av emne med tema innan generell didaktikk eller pedagogikk. I FPPU-A tar desse studentane emnet PPU4512 Klassemiljø og tilpassa opplæring med spesialpedagogisk arbeid. I PRPED kan studentane velje to av fire opne emne der undervisninga er tilpassa timeplanen til PRPED, kvart på 7,5 studiepoeng. Dei opne emna er nærmare skildra i eit eige avsnitt.

Oppbygging lektorutdanning 8–13

Emna i pedagogikk er felles for alle lektorprogramma, og blir undervist i 1./2., 3. og 8. semester. Fagdidaktikkemna er delte opp i 7,5 + 7,5 studiepoeng i fag 1 og 7,5 + 7,5 studiepoeng i fag 2. Desse emna blir underviste i 5. og 8. semester.

I tillegg til profesjonsfaget har ILU tilbod om masteremne til studentar i MLREAL som ønsker å skrive ei fagdidaktisk retta masteroppgåve. Emnetilbodet er eitt 7,5 sp emne på masternivå, RFEL3093 Episodar frå naturvitskapens historie, og masteroppgåve (30 sp) i biologi, fysikk eller kjemi.

Oppbygging av FPPU-Y

PPU for yrkesfag er bygd opp av 30 studiepoeng i pedagogikk og 30 studiepoeng i yrkesdidaktikk. Begge emna er felles for alle studentane, uavhengig av kva for yrkesfagleg utdanning dei har.

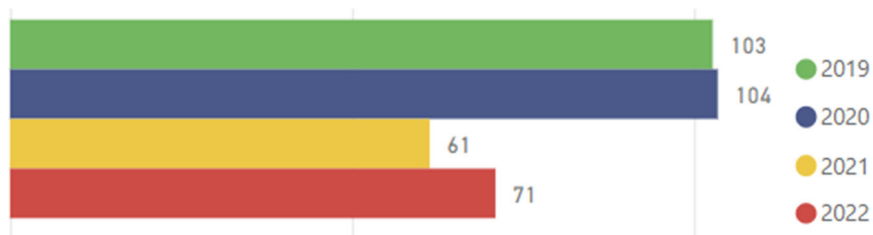
Studenttal og studiepoengproduksjon i emna

Søkinga til PPU for allmennfag har endra seg mykje dei siste fem åra. Det var ei auke i søkinga til utdanninga fram til 2018, med meir enn 1000 søkarar til heiltidsutdanninga om lag 600 søkarar til deltidsutdanning. Frå 2019 gjekk søkinga markant ned. Søkinga har variert noko frå år til år sidan 2019, men ser ut til å stabilisere seg på rundt 170 søkarar til FPPU-A og i underkant av 400 søkarar til PRPED. I 2023 var det 106 på PRPED og 43 på FPPU-A som takka ja til studieplass.

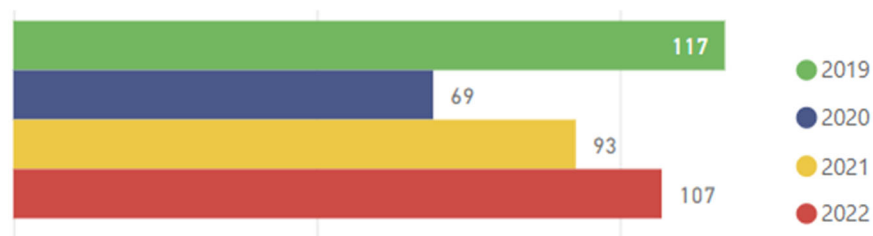
Det er nærliggande at den viktigaste årsaka til endringane er at opptakskrava til utdanninga endra seg i 2019. Fram til då var det krav om fullført bachelorutdanning for opptak til PPU, medan det frå 2019 har vore krav om fullført masterutdanning, unntatt søkarar med utdanning innan praktisk-estetiske fag eller utøvande eller skapande kunstfag. I desse faga kan ein framleis få opptak med spesielle bachelorutdanningar.

Opptakskrava til FPPU-Y har ikkje vore endra, og til den utdanninga har søkinga vore meir stabil dei siste åra. Her har talet på studiesøkarar lege på om lag 200–260 søkarar, og programmet har tatt opp rundt 50 studentar per år.

Oversikta over studiepoengproduksjon i programma (figur 2 og 3) reflekterer tydeleg endringa i søking og opptak til utdanningane. I PRPED var det litt større opptak i 2020 og 2021 enn i 2019, men færre igjen i 2022. Opptaket i 2023 var litt betre enn året før, men vi greier framleis ikkje å fylle studie plassane.

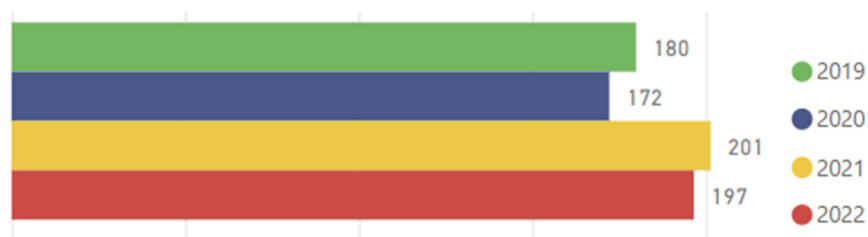

Figur 2 Samla studiepoengproduksjon i FPPU-A og FPPU-Y

Figur 3 Samla studiepoengproduksjon i PRPED

Søkinga til dei femårige lektorutdanningane er relativt stabil, men varierer ein del mellom programma. Det har vore relativt små variasjonar i studiepoengproduksjonen sidan 2019 (sjå figur 4).

Figur 4 Samla studiepoengproduksjon i profesjonsfaglege emne i 5LU

[Denne oversikta viser talet undervisningsmeldte studentar i FPPU-A og FPPU-Y dei fire siste studieåra.](#) I oversikta er det fleire emnekodar som blei lagde ned og erstatta av større emne som samlar fagdidaktikk i fleire undervisningsfag frå 2022/2023. Dei nye emnekodane er PPU4520, PPU4530, PPU4540 og PPU4550.

[Denne oversikta viser talet undervisningsmeldte studentar i PRPED](#), inkludert dei fire opne emna som er tilpassa timeplanen i PRPED.

[Denne oversikta viser talet undervisningsmeldte studentar i profesjonsfagemne i 5LU dei siste fire åra.](#)

Undervisning

Felles undervisning i PRPED og 5LU

Mykje av undervisninga i PRPED og 5LU er felles. Haustsemesteret i PRPED går parallelt med haustsemesteret i 3. studieår i 5LU (fagdidaktikk) og vårsemesteret i PRPED går parallelt med vårsemesteret i 4. studieår i 5LU (fagdidaktikk og pedagogikk).

I desse fagdidaktikkemna er all undervisning felles for studentane i dei to utdanningane:

- Biologi
- Framandspråka (fransk, spansk, tysk)
- Fysikk
- Geografi
- Kjemi
- Matematikk
- Norsk
- Religion og etikk

I tillegg til felles undervisning i fagdidaktikk, gjer samordninga av undervisning i dei to utdanningane det mogleg å ha felles undervisningsopplegg i overordna tema som går på tvers av faga, kalla felleselement. I timeplanane er felleselementa fordelt på pedagogikk, fagdidaktikk og praksis, noko som inneber at ikkje alle timane i faga blir underviste av faglærarane i emna. Dette gjeld profesjonsøker, temadagar, teaterforestilling om overgrep (para-teater) og undervisning om FoU-prosjektet. Det er sett av eige ressursar til desse felleselementa.

PRPED

- I PPU4110 Pedagogikk (30 sp) er det omlag 79 undervisningstimar fordelte på to semester. FoU-uka utgjer omlag 7 av desse timane.
- I fagdidaktikk (15 sp) er det 58–62 undervisningstimar fordelte på to semester. Profesjonsøktene utgjer 6 av desse timane. Som skildra i avsnittet over, er det ei rekke fagdidaktikkemne som har felles undervisning med emne i 5LU.
- I praksisemnet (0 sp) er det omlag 28 undervisningstimar fordelte på to semester (medrekna temadagar og para-teater).

5LU

- PPU1000 (7,5 sp) blir undervist både i haustsemesteret og i vårsemesteret; om hausten med 4 klassar og om våren med 6 klassar. Timetalet er til saman 130 timar i haustsemesteret og 194 timar i vårsemesteret, altså om lag 32 timar per klasse.
- PPU4602 (7,5 sp) har om lag 200 undervisningstimar fordelte på 6 klassar.
- PPU4603 (15 sp) har om lag 152 timar fordelte på 6 klassar.
- I praksisemna er det om lag 160 timar undervisning på campus. Ein del av dette er felles og noko blir undervist i partnerskapa.
- I fagdidaktikk (7,5 sp) er det mellom 27 og 60 undervisningstimar per semester.

FPPU-A og FPPU-Y

Ettersom FPPU er ei samlingsbasert utdanning, er det ikkje praktisk mogleg å ha felles undervisning med PRPED og 5LU. Her er pedagogikk felles mellom dei to tilboda. I tillegg er det fellesundervisning med tema som går på tvers av fag og program.

- I PPU4410 Pedagogikk (30 sp) er det 71 undervisningstimar per seminar Klasse (tre klassar) fordelt over fire semester. I tillegg er det 13 timar med fellesundervisning på tvers av klassane.
- I fagdidaktikk (15 sp) er det 33 undervisningstimar fordelt over fire semester.
- I yrkesdidaktikk (30 sp) er det 66 undervisningstimar fordelt over fire semester.
- I tillegg er det til saman 23 undervisningstimar som er felles på tvers av pedagogikk og fagdidaktikk, og det er 43 timar undervisning som er knytt til praksisemnet. Fellesundervisninga dekkjer mellom anna temadagar, verkstadar ved studiestart, undervisning knytt til fou-arbeidet og temaet «varierte læringsrom».

Ekstra undervisningsressursar

I kalenderåret 2023 er det tildelt 7000 kroner til gjesteforelesar i FPPU og 11000 kroner til gjesteforelesar og læringsassistent i PRPED. I 5LU blei det tildelt 120 timar til læringsassistent i innføringsemnet i pedagogikk (PPU1000) og 33900 kroner til gjesteforelesarar og ekskursjon.

Yrkesfaglærerutdanning

Om studieprogrammet

Den treårige yrkesfaglærerutdanninga (BYRK) har fem studieretningar:

- Bygg- og anleggsteknikk (BA)
- Elektro og datateknologi (EL)
- Helse- og oppvekstfag (HO)
- Restaurant- og matfag (RM)
- Teknologi og industrifag (TIF)

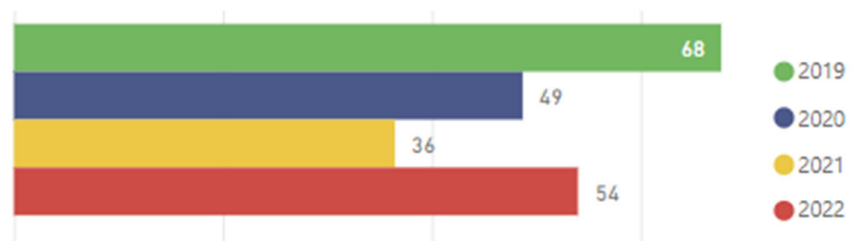
Kvar av studieretningane har emne innanfor yrkesfaget, yrkesdidaktikk og pedagogikk, der alle emna er obligatoriske og utan valemne. I tillegg skal studentane ha både yrkesfagleg og pedagogisk praksis i alle dei tre studieåra. Utdanninga blir undervist som samlingsbasert utdanning på heiltid, med tre vekelange samlingar per semester. I tillegg er det digital undervisning mellom samlingane på campus.

I 2022 starta yrkesfaglærerutdanninga med å rulle ut ei omfattande omlegging av studieplanen. Endringane som blir gjort er gjennomgripande, der oppbygginga av studiet, organisering av innhaldet i emna, progresjon og eigarskapet til emna i organisasjonen er endra. Med denne omlegginga overtar Institutt for lærerutdanning eigarskapet og det faglege ansvaret for heile utdanninga, både innanfor yrkesfaga, yrkesdidaktikk og pedagogikk. Den nye studieplanen blir rulla ut over tre år og vil vere i full drift frå studieåret 2024/2025.

I den aktuelle studieplanen er studiet bygd opp med 5 emne á 30 studiepoeng, eit obligatorisk områdeemne på 7,5 studiepoeng og eitt emne på 22,5 studiepoeng. Alle emna er obligatoriske og felles for alle studieretningane, medan undervisninga i kvart emna vekslar mellom felles undervisning på tvers av alle studieretningane, felles undervisning på tvers av tilgrensande studieprogram («todeling») og undervisning spesifikk for kvar studieretning («femdeling»). Studentane blir oppmoda til å sjølve finne praksisplass, både innanfor den yrkesfaglege og den pedagogiske praksisen.

Studenttal og studiepoengproduksjon i emna

Søkinga til den treårige yrkesfaglærerutdanninga har gått ned dei siste åra, frå 118 førstevalssøkarar i 2018 til 81 i 2023. Opptaksrammene har vore uendra på til saman 70 studieplassar fordelt på dei fem studieretningane, men utdanninga har ikkje greidd å fylle denne ramma. I opptaket i 2023 var det til saman 37 studentar som takka ja til studieplass – 8 på studieretningane BA og TIF, 1 på studieretning EL, 16 på HO og 4 på RM.

Figur 5 Samla studiepoengproduksjon i BYRK

Studiepoengproduksjonen i programmet speglar at søkinga til utdanninga har hatt ein nedgåande trend dei siste åra og at det ikkje var opptak til studieretninga RM i perioden 2019–2021. Som figuren viser,

gjekk studiepoengproduksjonen ned frå 68 årseiningar i 2019 til 36 årseiningar i 2021, men han tok seg opp til 54 årseiningar i 2022. Auken har samanheng med at ILU frå hausten 2022 overtok eigarskapet til fleire emne i utdanninga. Fram til 2025 skal ILU overta eigarskapet til alle 180 studiepoenga i utdanninga, så studiepoengproduksjonen kjem fortsett til å auke fram til alle emna ligg hos ILU.

[Undervisningsmeldte studentar i yrkesfaglærarutdanninga dei siste fire åra.](#)

Undervisning

Undervisningsomfanget i emna varierer ut frå emnet sin art og kor mykje av undervisninga som er todelt og femdelt (sjå forklaring over). Til dømes er emnet YFL1000 (7,5 studiepoeng) felles for heile studentgruppa; dette emnet har 37,5 timar planlagt undervisning. Det same gjeld emnet YFL1020 (22,5 studiepoeng); her er det planlagt 135 timar undervisning. I dei store emna på 30 studiepoeng varierer omfanget av planlagt undervisning mellom 250 og 375 timar. Emne som tar opp tema innanfor yrkesfagleg djupne har meir undervisning fordi ein større del av undervisninga er femdelt, altså spesifikk for kvar studieretning.

Ekstra undervisningsressursar

Studieåret 2022/23 var det tilsett ein læringsassistent i 80 timar i emnet YFLF2003, som er eit fellesemne for BA/EL/TIF, og tre læringsassistentar i til saman 150 timar i emnet YFL1000. Det er ikkje planlagt læringsassistentar hausten 2023.

I kalenderåret 2023 er det tildelt 4000 kroner til eit fagleg-sosialt tiltak for førsteårsstudentar.

Bachelorutdanning i arkiv- og samlingsforvaltning

Om studieprogrammet

Bachelorutdanninga i arkiv- og samlingsforvaltning (LTARKIV) er bygd opp med 9 obligatoriske emne á 15 studiepoeng, ex.phil og områdeemne (begge 7,5 studiepoeng) og eit valfritt breiddesemester på 30 studiepoeng, til saman 180 studiepoeng. ILU eig alle dei ni obligatoriske emna, medan dei siste 45 studiepoenga ligg ved andre institutt. Ut over at studentane kan velje områdeemne og breiddesemester, er det ingen valemne i denne utdanninga. Utdanninga er organisert som heiltidsutdanning med langsgåande undervisning.

Det er studierettskrav i sju av dei obligatoriske emna. Det vil seie at emna berre er opne for studentar som har opptak til programmet. På hausten i andre studieår er det obligatorisk praksis innanfor dokumentasjonsforvaltning, arkiv, museum eller ei anna kulturverksemd på 1–2 veker.

Studenttal og studiepoengproduksjon

Opptaksramma til arkiv- og samlingsforvaltning er på 40 studieplassar og har vore uendra sidan 2019. Studieprogrammet har hatt jam auke i søknadar sidan 2018 og hadde 1,8 førstevalsøkarar per studieplass i 2023. I 2022 var det 43 studentar som møtte til studiestart, og i 2023 var det 53 som takka ja til studieplass.

Fråfallet i utdanninga ser ut til å vere aukande; det er så mykje som 23 % fråfall etter to semester i kullet som starta hausten 2022, medan 2021-kullet har 41 % fråfall etter fire semester. Dette er like mykje som det totalet fråfallet i kullet som starta i 2018. Om lag 32 % av studentane fullfører utdanninga på normert tid.

Det aukande fråfallet og relativt svak gjennomføring viser seg i studiepoengproduksjonen for emna i arkiv- og samlingsforvaltning. Studiepoengproduksjonen har falt frå 86 årseiningar i 2020 til 64 årseiningar i 2022. Auka i opptaket til utdanninga ser dermed ikkje ut til å veie opp for det auka fråfallet og den låge gjennomføringa.

Figur 6 Samla studiepoengproduksjon i LTARKIV

[Liste over undervisningsmeldte studentar i emne i LTARKIV i perioden 2019–2022.](#)

Undervisning

Talet på planlagde undervisningstimar i emna i LTARKIV varierer mellom 98 og 136 timar per 15 studiepoeng. Gjennomsnittleg tal undervisningstimar i dei ni emna er 109 timar, medan medianen er 104 timar.

Ekstra undervisningsressursar

Studieåret 2022/23 var det tilsett ein læringsassistent i 40 timar knytt til emna i LTARKIV. Det er ikkje planlagt læringsassistentar hausten 2023.

I kalenderåret 2023 er det tildelt til saman 54 750 kroner til gjesteforelesarar og ekskursionar i LTARKIV.

Masterutdanning i fagdidaktikk

Om studieprogrammet

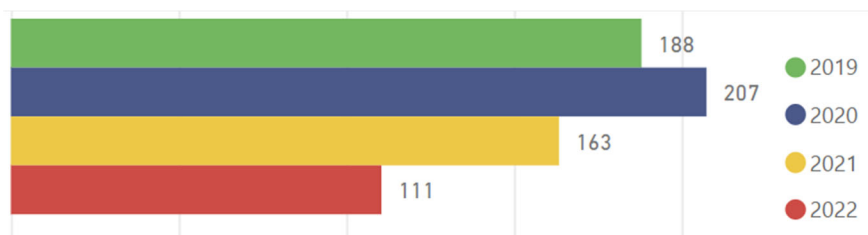
Master i fagdidaktikk er ei toårig masterutdanning som bygger på fullført lærarutdanning eller ei disiplin-fagleg bachelorutdanning innanfor fagområda i utdanninga. Programmet starta opp i 2020 og erstatta då fem tidlegare toårige masterutdanningar med didaktisk innretning. Utdanninga blir undervist samlingsbasert på fulltid, med fire vekeslange samlingar per semester.

Studieprogrammet har i skrivande stund sju studieretningar. Instituttet har fatta vedtak om å leggje ned fem av studieretningane frå studieåret 2024/2025, medan studieretningane yrkesdidaktikk og kunstfagdidaktikk blir førte vidare. I dag er studiet bygd opp av fellesemne (til saman 30 studiepoeng i vitskapsteori og metode og akademisk skriving og lesing), ekspertar i team (7,5 studiepoeng) og 82,5 studiepoeng fagspesifikke emne. Alle emna er obligatoriske i studieplanen. I Ekspertar i team kan studentane velje mellom tre ulike emne som blir underviste samlingsbasert tilpassa denne utdanninga. Desse emna ruller ettersom studenttalet gjer at det ikkje er behov for fleire enn to emne per år.

Ettersom fleire av studieretningane blir avvikla frå neste studieår, arbeider no fagmiljøa med å leggje om studieplanen, mellom anna for å gjere han betre tilpassa til studentar i jobb. Omlegginga fører til at ei rekke emne blir lagde ned i 2024 og 2025, samstundes som studenttalet i programmet blir redusert.

Studenttal og studiepoengproduksjon

Tabellen under viser studiepoengproduksjonen i MDID saman med dei fem tidlegare masterutdanningane i norskdidaktikk, matematikdidaktikk og fag- og yrkesdidaktikk, som MDID erstatta i 2020.

Figur 7 Samla studiepoengproduksjon i MDID, MFAGD, LTMAGNO1-5, LTMAGNO5-10, LTMAGMA1-7 og LTMAGMA5-10 i perioden 2019–2022

[Oversikt over undervisningsmeldte studentar i emne i MDID i perioden 2019–2022.](#)

MDID hadde god tilstrøyming av studentar rett etter at den fireårige grunnskulelærarutdanninga vart avslutta, men interessa for dei skulefaglege studieretningane har seinare gått markant ned. Det samla talet studentar som møtte til studiestart gjekk ned frå 85 i 2020 til 42 i 2022. I 2023 var det 54 studentar som takka ja til studieplass på MDID.

For dei to studieretningane som blir førte vidare, har studentrekrutteringa vore meir stabil, men likevel lågare enn ein kunne ønske. Til studieretninga yrkesdidaktikk var det 13 studentar som møtte til studiet kvart år i 2020–2022, medan det var 18 som takka ja til studiet i 2023. I kunstfagdidaktikk har talet møtte studentar dei siste tre åra lege på mellom 7 og 10 studentar. I 2023 var det 6 studentar som takka ja til studieplass på kunstfagdidaktikk. Denne tabellen gir oversikt over [undervisningsmeldte studentar i MDID-emne dei tre siste studieåra.](#)

Undervisning

I MDID blir emne på 15 studiepoeng undervist i 54 timar, medan emne på 7,5 studiepoeng har 27 undervisningstimar. Dette er ein felles standard på tvers av faga i utdanninga.

Emnet for masteroppgåva har også planlagt undervisning i tillegg til rettleiing. Dette varierer frå 3,5 til 12 timar per emne.

Ekstra undervisningsressursar

Det blir ikkje nytta læringsassistentar i emna i MDID.

I kalenderåret 2023 er det tildelt til saman 13 500 kroner til gjesteforelesarar i MDID.

Master i arkiv og dokumentasjonsforvaltning

Om studieprogrammet

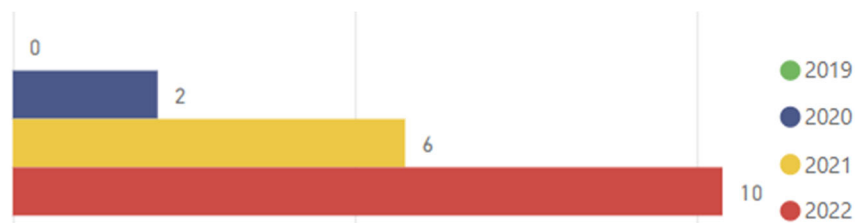
Master i arkiv og dokumentasjonsforvaltning (MAD) er ei toårig masterutdanning som blir undervist på heiltid på Kalvskinnet. Studentar kan få opptak med bachelorutdanning i mellom anna arkiv- og samlingsforvaltning, arkivvitskap, dokumentasjonsvitskap, kulturminneforvaltning, historie, informatikk eller datateknologi. Utdanninga hadde opptak første gong i 2020.

Utdanninga er eigd av ILU, men er eit tilbod i samarbeid med Institutt for datateknologi og informatikk (IDI). Ho inneheld emne innan arkiv og dokumentasjonsforvaltning (til saman 45 sp), som ligg hos ILU, medan IDI leverer emne innan datateknologi og prosjektleiing (til saman 22,5 sp). I tillegg inneheld utdanning Ekspertar i team (7,5 sp) og ei masteroppgåve på 45 studiepoeng. To av ILU sine emne er opne for alle studentar ved NTNU.

Studenttal og studieproduksjon

Søkinga til MAD har vore relativt stabilt sidan starten i 2020, med 20–30 søkarar kvart år. I 2021 var det 16 studentar som takka ja til studieplass, medan dette talet falt til 9 i 2022. I 2023 var det 16 som svarte ja til studieplass.

Den samla studiepoengproduksjonen i MAD er framstilt i figur 8.

Figur 8 Studiepoengproduksjon for ILU sine emne i MAD

[Oversikt over undervisningsmeldte studentar i emne i MAD dei tre siste studieåra.](#)

Undervisning

Undervisningsomfanget i emna varierer frå 35 timar til 98 timar per 7,5 studiepoeng. Emnet for masteroppgåva har også planlagt undervisning i tillegg til rettleiing, til saman 53 timar.

Ekstra undervisningsressurs

Det er ikkje tildelt ekstra undervisningsressurs i MAD det siste året.

Erfaringsbaserte masterutdanninger

ILU tilbyr tre erfaringsbaserte masterutdanninger (90 studiepoeng):

- Master i skuleutvikling og utdanningsleiing (MSKOLUT)
- Master i pedagogikk for lærarar (MPEDLÆR)
- Lærarspesialist (MLS)

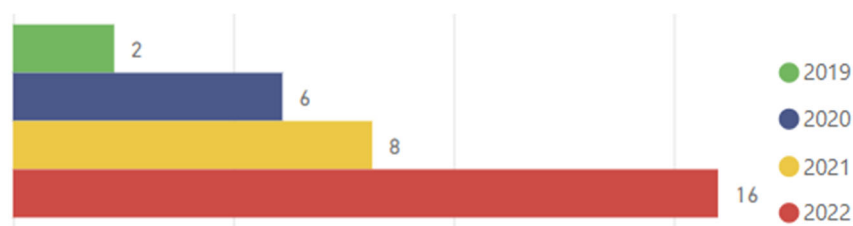
Programma blir undervist samlingsbasert som deltidsutdanning over tre år. Dei er delvis finansierte av studentbetaling. I 2023 er kostnaden 44 600 kroner per 30 studiepoeng.

Master i skuleutvikling og utdanningsleiing

MSKOLUT starta opp i 2019 og erstatta då den tidlegare toårige masterutdanning i skuleleiing.

Utdanninga er bygd opp av fire emne, kvart på 15 studiepoeng, i tillegg til ei masteroppgåve på 30 studiepoeng. Eitt av emna kan bli erstatta av vidareutdanning i leiing og digitalisering. Den nasjonale rektorutdanninga (30 studiepoeng) kan også inngå som erstatning for det første studieåret i MSKOLUT.

Figur 9 gir oversikt over studiepoengproduksjonen i MSKOLUT sidan oppstarten i 2019. [Her er også ei oversikt over undervisningsmeldte studentar i emna som inngår i MSKOLUT.](#)

Figur 9 Studiepoengproduksjon i MSKOLUT

Undervisninga i MSKOLUT er organisert med fire samlingar per studieår, kvar på tre dagar. Under samlinga er det undervisning i om lag 7 timar, som gir eit omfang på om lag 42 timar per 15 studiepoeng.

Master i pedagogikk for lærarar

MPEDLÆR starta opp i 2022 som ei ny erfaringsbasert vidareutdanning. Utdanninga er bygd opp av fire emne, kvart på 15 studiepoeng, og ei masteroppgåve på 30 studiepoeng. Første studieår er felles, medan studentane i andre studieår vel mellom spesialisering i spesialpedagogikk eller sosialpedagogikk.

Det var 15 studentar som starta på utdanninga i 2022. I 2023 gjekk søkinga markant opp – dei 30 studieplassane blei fylte opp og 32 studentar takka ja til studieplass, og det var også venteliste. Den kraftige auka i studiesøkarar frå første til andre opptak viser at utdanninga er ettertrakta og svarar til eit uttalt behov i skulen. I 2024 tar vi opp eit kull der undervisninga er desentralisert i Kristiansund. Dette kullet er finansiert med prosjektmiddel frå Udir. Frå 2025 vil denne utdanninga igjen starte opp i Trondheim.

Ettersom MPEDLÆR er så ny, er det ikkje grunnlag for å vise fram studieproduksjonen i programmet eller talet på undervisningsmeldte studentar.

Undervisninga er organisert med tre samlingar per semester, kvar på tre dagar. Omfanget på planlagt undervisning per 15 studiepoeng er om lag 63 timar.

Lærarspesialist

Masterutdanninga som lærarspesialist består av 60 studiepoeng lærarspesialistutdanning og ei masteroppgåve på 30 studiepoeng. Studentane søker opptak til masterutdanninga etter at dei har fullført dei første 60 studiepoenga.

Lærarspesialistutdanninga er avvikla og hadde opptak for siste gong i 2021. Grunnlaget for MLS falt dermed bort, og det var opptak til MLS for siste gong i 2023. Desse studentane skal etter planen fullføre utdanninga våren 2024. Ettersom utdanninga blir lagt ned, blir ho ikkje skildra nærmare her.

Vidareutdanning

Om studieprogrammet

ILU har ei lang rekke vidareutdanningstilbod for lærarar, både gjennom den nasjonale ordninga KFK, egne tilbod og tilbod som er finansierte med eigenbetaling.

Tabellen under viser dei aktuelle vidareutdanningstilboda til ILU.

Tilbod	Emnekode	Emnenamn	Sp
Frittstående emne	SKOLE6024	Konspirasjonsteorier i skole og på nett	7,5
KOMPiS Andrespråkspedagogikk 1 (1.-10. trinn)	LVUT8119	Andrespråkspedagogikk 1 (1-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8120	Andrespråkspedagogikk 1 (1-10) emne 2 KFK	15
KOMPiS Andrespråkspedagogikk for yrkesfaglærere	SKOLE6269	Andrespråkspedagogikk for yrkesfaglærere, emne 1	15
	SKOLE6270	Andrespråkspedagogikk for yrkesfaglærere, emne 2	15
KOMPiS Begynneropplæring 1, 1.-7. Trinn	SKOLE6267	Elevkunnskap - leik og lærelyst i begynneropplæringa	15
	SKOLE6268	Utforskende arbeidsformer i begynneropplæringa	15
KOMPiS Engelsk 1 (1-7)	LVUT8005	Engelsk 1 (1-7) emne 2 KFK	15
	LVUT8006	Engelsk 1 (1-7) emne 1 KFK	15
KOMPiS Engelsk 1 (5-10)	LVUT8083	Engelsk 1 (5-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8084	Engelsk 1 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPiS Engelsk 1 (8-13)	ENG6015	Språklæring	7,5
	ENG6016	Muntlighet i klasserommet	7,5
KOMPiS Engelsk 2 (1-7)	LVUT8081	Engelsk 2 (1-7) emne 1 KFK	15
	LVUT8082	Engelsk 2 (1-7) emne 2 KFK	15
KOMPiS Engelsk 2 (5-10)	LVUT8085	Engelsk 2 (5-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8086	Engelsk 2 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPiS Engelsk 2 (8-13)	ENG6014	Skriving i klasserommet	7,5
	ENG6024	Litteratur og kultur i klasserommet	7,5
KOMPiS Engelsk Take Credit 1	ENG6014	Skriving i klasserommet	7,5
KOMPiS Engelsk Take Credit 2	ENG6024	Litteratur og kultur i klasserommet	7,5
KOMPiS Grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring (GLSM)	SKOLE6030	Læring og undervisning av matematikk i begynneropplæring	7,5
	SKOLE6031	Barns språk- og begrepsutvikling - og samtalen i begynneropplæringa	7,5
	SKOLE6032	Mønster og struktur i tidlig matematikk	7,5
	SKOLE6033	Skriving og lesing i begynneropplæringa	7,5
	SKOLE6034	Matematikkdidaktiske perspektiv på begynneropplæring	7,5
	SKOLE6035	Barnelitteraturen på småskoletrinnene	7,5
	SKOLE6036	Fagovergripende perspektiv på lesing, skriving og matematikk	15

Gjennomgang av emneporteføljen ved ILU – september 2023

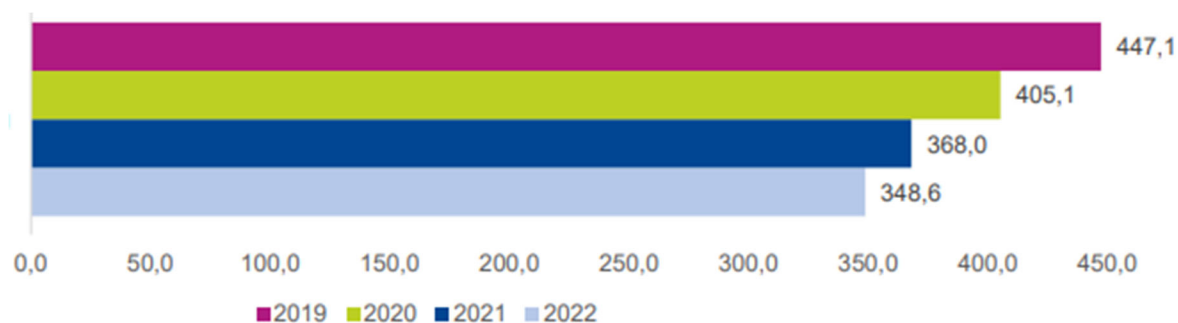
KOMPIS Kunst og håndverk 1, 1.-7. trinn	SKOLE6701	Kunst og håndverk 1, 1.-7.trinn KFK - emne 1	15
	SKOLE6702	Kunst og håndverk 1, 1.-7.trinn KFK - emne 2	15
KOMPIS Kunst og håndverk 1, 5.-10. trinn	SKOLE6703	Kunst og håndverk 1, 5.-10. trinn KFK - emne 1	15
	SKOLE6704	Kunst og håndverk 1, 5.-10. trinn KFK - emne 2	15
KOMPIS Matematikk 1 (1-7)	LVUT8091	Matematikk 1 (1-7) emne 1 KFK	15
	LVUT8092	Matematikk 1 (1-7) emne 2 KFK	15
KOMPIS Matematikk 1 (8-13)	EDU6002	Matematikkdidaktikk	7,5
KOMPIS Matematikk 2 (1-7)	LVUT8058	Matematikk 2 (1-7) emne 1 KFK	15
	LVUT8059	Matematikk 2 (1-7) emne 2 KFK	15
KOMPIS Matematikk 2 (5-10)	LVUT8103	Matematikk 2 (5-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8104	Matematikk 2 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPIS Matematikk DELTA	EDU6002	Matematikkdidaktikk	7,5
KOMPIS Musikk1, 1.-7. trinn	SKOLE6705	Musikk 1, 1.-7. trinn KFK, emne 1	15
	SKOLE6706	Musikk 1, 1.-7. trinn KFK, emne 2	15
KOMPIS Musikk1, 5.-10. trinn	SKOLE6707	Musikk 1, 5.-10. trinn KFK - emne 1	15
	SKOLE6708	Musikk 1, 5.-10. trinn KFK - emne 2	15
KOMPIS Musikkskaping (5.-10. trinn)	SKOLE6017	Musikkskaping 1	15
	SKOLE6018	Musikkskaping 2	15
KOMPIS Naturfag 1 (5-10)	LVUT8093	Naturfag 1 (5-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8094	Naturfag 1 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPIS Naturfag 2 (8-13)	NA6023	Naturfag 8.-13. trinn - Jorda og livet på jorda	15
	NA6024	Naturfag 8.-13. trinn - Kropp og helse	15
KOMPIS Nordisk språk og litteratur	NORD6110	Norsk 2.0 Nye perspektiver på norskdidaktikk	15
KOMPIS Norsk 1 (1-7)	LVUT8004	Norsk 1 (1-7) emne 1: Norskfaget på 1.-3.trinn KFK	15
	LVUT8033	Norsk 1 (1-7) emne 2: Norskfaget på 4.-7.trinn KFK	15
KOMPIS Norsk 1 (8-13)	NORD6021	Teksthistorie og utforskende litteraturarbeid i norskfaget	15
KOMPIS Norsk 2 (1-7)	SKOLE6008	Norsk 2 (1-7), emne 1: Norskdidaktikk - litteraturarbeid, lesing og muntlighet	15
	SKOLE6009	Norsk 2 (1-7), emne 2: Norskdidaktikk - språk, skriving og muntlighet	15
KOMPIS Norsk 2 (5-10)	LVUT8107	Norsk 2 (5-10) emne 1 KFK	15
	LVUT8108	Norsk 2 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPIS Norsk 2 (5-10) Regionalt tilbud - Ålesund	LVUT8108	Norsk 2 (5-10) emne 2 KFK	15
KOMPIS Norsk 2 (8-13)	NORD6022	Språk og kommunikasjon i mediasamfunnet	15
KOMPIS Rektorutdanningen	SKOLE6119	Den nasjonale rektorutdanningen ved NTNU	30

Gjennomgang av emneporteføljen ved ILU – september 2023

	SKOLE6130	Ledelse og digitalisering	15
KOMPiS Relasjonsbasert klasseledelse	SKOLE6917	Introduksjon til relasjonsbasert klasseledelse	15
	SKOLE6918	Klasseledelse, demokratiske utfordringer og motstand	15
KOMPiS Skolerettet veiledningspedagogikk	SKOLE6014	Veiledning i skolen av lærerstudenter og nyutdannede lærere, emne 1	15
	SKOLE6015	Veiledning i skolen av lærerstudenter og nyutdannede lærere, emne 2	15
KOMPiS Spesialpedagogikk 1 (1.-10. trinn)	SKOLE6025	Spesialpedagogikk for likeverd og inkludering	15
	SKOLE6026	Elevmangfold og likeverdig opplæring	15
KOMPiS Teknologi og forskningslære	SKOLE6622	Teknologi og forskningslære - Modul III Vindturbiner og interessekonflikter	7,5
	SKOLE6623	Teknologi og forskningslære - Modul IV Havromsteknologi. Båtbygging.	7,5
	SKOLE6624	Teknologi og forskningslære - Modul I Gruveavrenning, miljøutfordring	7,5
	SKOLE6625	Teknologi og forskningslære - Modul II Marin biologi og teknologi	7,5
	SKOLE6626	Teknologi og forskningslære - Modul V Miljøovervåking med bøye	7,5
KOMPiS Vurderingspraksis i yrkesfag	YR6022	Vurderingspraksis i yrkesfag 1	15
	YR6023	Vurderingspraksis i yrkesfag 2	15
KOMPiS Yrkesfaglærerløftet	YR6007	Yrkesfaglig fordypning - yrkesrelevant opplæring, del 1 for yrkesfaglærere	15
	YR6009	Yrkesfaglig fordypning - yrkesrelevant opplæring, del 2 for yrkesfaglærere	15
	YR6016	Tverrfaglige tema for yrkesfaglærere	15

Studenttal og studiepoengproduksjon

Omfanget av vidareutdanning ved ILU har gått ned dei siste fire åra. Figur 10 viser at studiepoengproduksjonen har gått ned med om lag 100 årsekvivalentar sidan 2019. I same periode gjekk talet på avlagte eksamenar ned frå 2068 i 2019 til 1502 i 2022.

Figur 10 Samla studiepoengproduksjon for vidareutdanningar ved ILU⁵

Undervisning

Vidareutdanningstilboda blir som regel underviste samlingsbasert med tre samlingar over to dagar per semester/15 studiepoeng. Dette gir om lag 42 undervisningstimar per 15 studiepoeng.

⁵ Figuren er henta frå NTNU sin årsrapport om vidareutdanning for 2022

Andre emne

Emne retta mot utvekslingsstudentar

I enkelte fag er det oppretta eigne emnekodar som er retta mot utvekslingsstudentar. Emna er i utgangspunktet opne for alle med emnestudierett ved NTNU. Tabell 7 gir ei oversikt over desse emna. INTRO175 og LSAM001 blir undervist i eigne grupper, medan dei tre andre emna blir undervist i grupper saman med studentar i grunnskulelærarutdanningane.

Tabell 7 Emne retta mot utvekslingsstudentar

Emnekode	Emnenamn	Undervisningsmeldte 2022/2023	Studiepoengproduksjon (SPE) i 2022
INTRO175 ⁶	Introduction to Norway	365	31
LSAM001 ³	Comparative perspectives on Education, Citizenship and Democracy in Norway	28	2,5
LKRO001E	Kroppsøving i skulen	6	1,5
LKUH001E	Arts and Crafts	7	1,8
MGLU1901	Musikk 1 for erasmus	4	0

Opne emne

ILU oppretta i 2021 ei portefølje med emne innretta mot lærarstudia som er opne for alle studentar ved NTNU. Emna er på bachelornivå, og kvart emne har eit omfang på 7,5 studiepoeng. Emna skal kunne inngå som emne i fagdidaktikk i PPU og som skulerelevante emne i grunnskulelærarutdanningane.

Måla med denne porteføljen var mellom anna at emna skulle

- vere ein arena for å utvikle ein felles identitet som lærarstudentar ved NTNU
- vere eit fleksibelt tilbod som gjer ILU i stand til å ta inn aktuelle tema i utdanningane relativt raskt
- gje PPU-studentar med eitt undervisningsfag fleire emne å velje mellom
- vere eit tilbod til studentar som ikkje har fått studierett i ei lærarutdanning enno

Tabell 8 gir ei oversikt over desse emna og talet på studentar sidan emna blei oppretta. Studenttalet hausten 2023 er ikkje klart.

Emne	Fagseksjon	Undervisningsmeldte 2021/2022	Undervisningsmeldte 2021/2022	Tilbod i 2023/2024
LÆR2001 Berekraftig framtid og profesjonell identitet ⁷	Ped.	47	26	Ja
LÆR2002 Utdanning for berekraftig utvikling ⁷	Nat.	41	23	Ja
LÆR2003 Programmering i skulen	Mat.	98	31	Ja

⁶ Emnet blir undervist i to terminar; haust og vår.

⁷ Emna ligg under PRPED som tilbod for studentar med eitt undervisningsfag.

LÆR2004 Samiske tema i skulen	Eng.	12	–	–
LÆR2005 Språk og makt i skule og samfunn	Nor.	10	–	–
LÆR2006 PfdK i skule og utdanning ⁷	Eng.	39	21	Ja
LÆR2007 Spesialpedagogikk og deltaking ⁷	Ped.	93	80	Ja
LÆR2008 Praktiske og estetiske tilnærmingar til folkehelse og livsmeistring i skulen	KKI	–	12	Ja
LÆR2009 Pedagogisk leiing	FYSU	–	28	Ja

Ekspertar i team (EiT-emne)

Ekspertar i team er eit fellesemne for masterutdanningar ved NTNU. Denne ordninga er festa i forskrift om studiar ved NTNU. Det er mogleg å få fritak frå ordninga, og ved ILU er det berre MDID og MAD som har EiT som del av utdanninga. Ettersom MDID er ei samlingsbasert utdanning, har ILU oppretta samlingsbaserte EiT-emne tilpassa denne utdanninga. Studentar på MAD vel sjølv emne i heile porteføljen til EiT.

Tabell 9 viser ei oversikt over EiT-emna ved ILU og talet på undervisningsmeldte studentar.

Emnekode	Emnenamn	Undervisningsmeldte 2022/2023
DID3800	Helse, aktivitet og livsmeistring	18
DID3801	Forbruk og avfall, frå lokale handlingar til global forståing og handlingskompetanse	16
DID3802	Globalt medborgarskap i skulen – frå klimaendringar til global ulikskap	–
DID3803	Berekraftig utvikling i havet	–

Ettersom MDID blir redusert til to studieretningar i 2024, og mange av studentane på MDID søker om fritak frå EiT, vil det ikkje lenger vere naudsynt for ILU å ha så mange som fire EiT-emne frå 2024.

Instituttstyret ILU

Sak ILU 20/23 Periodeplan ILU 2024–2027 – plan og prosess

Hensikt: Institutt for lærerutdanning går fra 2024 over fra årsplaner til periodeplan. I denne saken diskuterer vi hvordan prosessen fram til ILUs periodeplan 2024-2027 skal gjennomføres. Instituttleder tar innspillene fra styret med i det videre arbeidet.

Innledning

NTNU innførte periodeplaner på NTNU-nivå fra 2023. Fra neste år skal også alle fakulteter og institutt ved NTNU gå over fra ettårige planer til rullerende periodeplaner. Hensikten er å få mer langsiktighet i planarbeidet. Periodeplanen angir retning, men er også dynamisk i kraft av at den er rullerende og dermed blir gjenstand for en årlig gjennomgang og justering.

Saksnotatet presenterer et forslag til prosess og tidsplan for høstens arbeid med innføring av periodeplan ved ILU. Periodeplan er vedtakssak i instituttstyremøtet den 14. desember.

Bakgrunn

Plandokumentet er en systematisering av det strategiske arbeidet ved enheten med bakgrunn i vår egen strategi, og samtidig en avgrensning og spesifisering av strategi og planer til Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU-fakultetet) og NTNU. NTNU-eksterne forventninger fra våre samarbeidspartnere og fra myndighetene inngår også i helheten. Til sammen blir periodeplanen en *konkretisering* av strategier, krav og forventninger i den aktuelle planperioden. Etter etableringen av Institutt for lærerutdanning hadde vi først en periode med handlingsplaner. Deretter gikk vi fra 2022 over til årsplan. På bakgrunn av krav og forventninger fra Kunnskapsdepartementet (synliggjort i KDs tildelingsbrev til NTNU og i utviklingsavtalen mellom eier og universitet), er det nå tid for at Institutt for lærerutdanning går over til en mer langsiktig periodeplan.

Forventninger

Arbeidet med periodeplanen må vi forvente vil kreve at vi gjør valg. Vi går strammere tider i møte, og reduserte bevilgninger og økonomisk usikkerhet gjør at vi må prioritere. Vi nevnte i sak ILU 18/23 at vi tidlig i langtidsperioden vil ha større lønnsutgifter enn det vi får i bevilgning

Postadresse7491 Trondheim
Norway**Org.nr. 974 767 880**postmottak@su.ntnu.no
www.ntnu.no/ilu**Besøksadresse**

Sverres gate 12

Telefon

+47 73590400

SaksbehandlerAnita I. Brækken
anita.brakken@ntnu.no
Tlf: 73559396

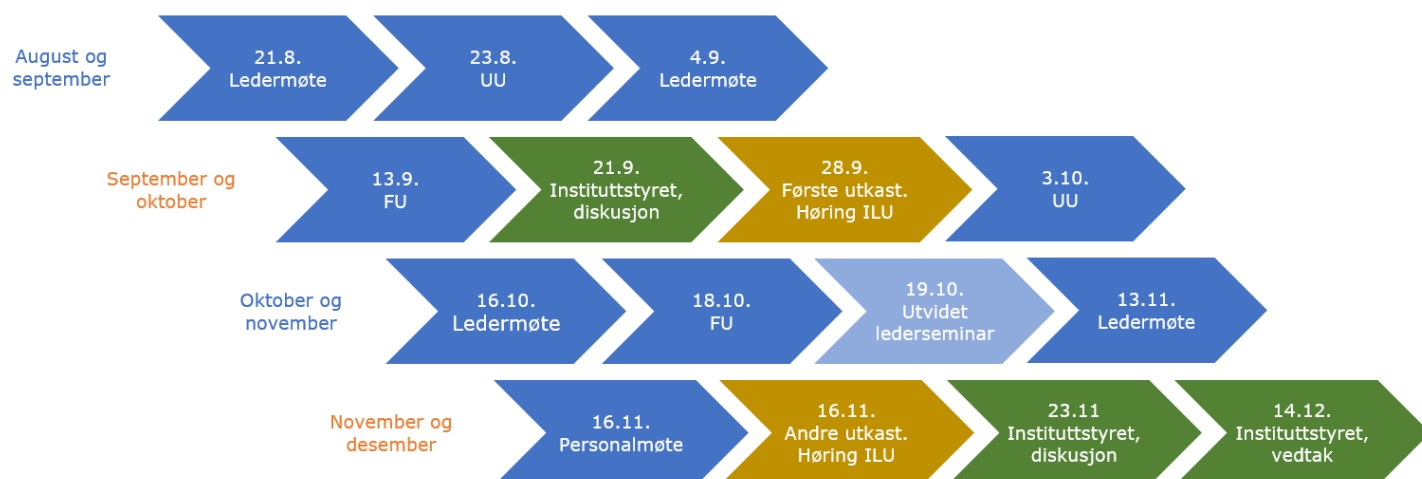
over statsbudsjettet. Dette gapet må dekkes opp. Det er derfor enda viktigere at vi prioriterer, og samtidig at vi jobber hardt for å lykkes med å få tilslag på flere eksternfinansierte aktiviteter. Så vil vi fortsatt ha interne organisasjonsutviklings-prosesser med formål å jobbe smartere og mer effektivt, slik at vi får mest mulig igjen for ressursbruken på alle områder. Oppsummert skal vi i arbeidet med periodeplan forholde oss til en virkelighet med strammere rammer, og det innebærer en nøye vurdering av hva vi skal satse på framover, både på kort og lang sikt.

Vi har allerede nevnt at en periodeplan skal ta inn over seg flere perspektiver. I tillegg til ILUs egen strategi og ILU-interne innspill vil også NTNU-interne strategier, forventninger og krav gi rammer for arbeidet. Likeså vil NTNU-eksterne politikker og rammebetingelser speile forventninger og krav til periodeplanen.

Ved SU-fakultetet foregår en tilsvarende prosess som gjelder revidering av periodeplan 2023-2026 (som revideres til periodeplan 2024-2027). ILU følger denne prosessen og vårt periodeplanarbeid skal reflektere og operasjonalisere tema og satsninger som er ILU-relevante fra SUs planarbeid.

Plan og prosess – tidsplan

Vi har laget en plan for høstens arbeid med periodeplan for ILU. Som i tidligere planprosesser ønsker instituttleder at periodeplanen skal ha solid forankring i ILU-miljøene. Dette ivaretas gjennom utdannings- og forskningsutvalgene, utvidet lederseminar, personalmøte og ledermøte. Vi planlegger at periodeplanen skal ut på høring i ILU-enhetene i to runder. Saken kommer som diskusjonssak til instituttstyret den 23. november, før den blir vedtakssak i styremøtet i desember.

Figur 1 Plan for arbeidet med periodeplan ved ILU

Lenke:

- [SU-fakultetets periodeplan for 2023-2026](#)